

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Diplomová práce

Dopady eIDAS na českou legislativu a občany EU

Iveta Macounová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Iveta Macounová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dopady eIDAS na českou legislativu a občany EU

Název anglicky

eIDAS impacts on Czech legislation and EU citizens

Cíle práce

Diplomová práce je tematicky zaměřena na problematiku nařízení č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen eIDAS). Hlavním cílem práce je zhodnotit dopady nařízení eIDAS na elektronické služby pro životní situace v resortu práce a sociálních věcí z pohledu občana.

Dílčí cíle práce jsou:

- rozbor jednotlivých agend nařízení eIDAS,
- vytvoření přehledu současného stavu využití elektronických služeb v resortu práce a sociálních věcí,
- analýza dopadů nařízení na elektronické služby pro životní situace v resortu práce a sociálních věcí.

Metodika

Metodika řešení problematiky diplomové práce je založena na studiu a analýze odborných informačních zdrojů. Praktická část práce se zabývá rozbohem efektivnosti konkrétních činností realizovaných na základě nařízení. Vzhledem k legislativním změnám, které probíhají v souvislosti s implementací nařízení eIDAS do současné právní úpravy, je v rámci praktické části práce zkoumán dopad této implementace na sektor práce a sociálních věcí. Na základě syntézy poznatků teoretických a zjištěných v praktické části práce budou formulovány závěry diplomové práce.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

E-Government, legislativa, elektronická komunikace, elektronický podpis, nařízení eIDAS, společný digitální trh.

Doporučené zdroje informací

European Parliament. The Cost of Non-Europe in the Single Market: III – Digital Single Market. 2014, 111 s. ISBN 978-92-823-5547-3.

Evropská Komise. Vaše Evropa, vaše práva. 2015, 26 s. ISBN 978-92-79-40440-5.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské Unie č. 910/2014: o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES. In: Úřední věstník Evropské Unie, 2014.

Sdělení Komise – EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. In: . Brusel, 2010.

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů. In: Sbírka zákonů ČR, 2000, ročník 2000.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Miloš Ulman, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačních technologií

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2016

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 10. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Dopady eIDAS na českou legislativu a občany EU" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.března 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Miloši Ulmanovi, Ph.D. za ochotu, cenné rady a připomínky při konzultacích a vypracování diplomové práce.

Dopady eIDAS na českou legislativu a občany EU

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou nařízení eIDAS se zaměřením na dopady na českou legislativu a občany EU. Teoretická část definuje základní pojmy a vytváří teoretický základ problematiky jednotného digitálního trhu v rámci Evropské Unie. Dále byl proveden rozbor samotného nařízení eIDAS. Praktická část je založena na případové studii vlivu nařízení eIDAS na legislativu České republiky. Dále je na dvou vybraných případech zkoumán dopad tohoto nařízení na běžný život občanů EU v oblasti práce a sociálních věcí. V rámci případové studie byl zkoumán dopad na stávající legislativu České republiky v této oblasti a na nově přijaté zákony. Byla posuzována míra harmonizace tuzemských právních předpisů s nařízením eIDAS a hodnoceno, zda bylo dosaženo požadovaného stupně bezpečnosti, interoperability a důvěryhodnosti. V oblasti dopadů na občany EU bylo posuzováno zejména, zda bylo dosaženo zjednodušení při řešení vybraných životních situací prostřednictvím webových portálů Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky a České správy sociálního zabezpečení.

Klíčová slova: E-Government, legislativa, elektronická komunikace, elektronický podpis, nařízení eIDAS, společný digitální trh

eIDAS impact on Czech legislation and EU citizens

Summary

The diploma thesis deals with eIDAS regulation focusing on its impact on the Czech legislation and EU citizens. The theoretical part defines basic terms and creates a theoretical framework of the Digital Single Market within the European Union. There is also an analysis conducted on the regulation itself. The practical part is based on a case study of the impact of eIDAS regulation on the legislation of the Czech Republic. Furthermore, two selected cases examine the impact of this regulation on the daily life of EU citizens in the area of labour and social affairs. The case study had examined the impacts of eIDAS on the existing legislation of the Czech Republic in this area and on the newly adopted laws. The degree of harmonisation of domestic legislation with regulation eIDAS was assessed and it was evaluated whether it has achieved the required level of security, interoperability and reliability. In terms of its impact on EU citizens, it was assessed whether simplification in addressing specific life situations through the web portal of the Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic and the Czech Social Security Administration was achieved.

Keywords: E-Government, legislation, electronic communication, electronic signature, regulation eIDAS, common digital market

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Jednotný digitální trh.....	14
3.1.1 Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě.....	15
3.1.2 Odborné znalosti a eGovernment	19
3.2 Strategie Evropa 2020	22
3.3 Nařízení eIDAS	24
3.4 Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu o změně některých dalších zákonů	28
3.5 Index DESI (digitální ekonomika a společnost)	29
3.6 Sektor sociálních služeb	32
4 Vlastní práce	35
4.1 Nařízení eIDAS od 1.7 2016	35
4.1.1 Změny v legislativě České republiky.....	38
4.1.2 Zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce	46
4.1.3 Novelizace dalších vybraných právních předpisů	47
4.1.4 Dopady nařízení eIDAS na právnické a fyzické osoby	48
4.2 Elektronické služby v sociálních službách.....	55
4.2.1 ePortál České správy sociálního zabezpečení.....	55
4.2.2 Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky	57
4.3 Vybrané příklady pro případovou studii	58
4.3.1 Žádost o příspěvek na péči.....	58
4.3.2 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb	62
4.4 Návrh úprav elektronických služeb.....	64
4.4.1 Příklad 1 Žádost o příspěvek na péči	65
4.4.2 Příklad 2 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb	69
5 Výsledky a diskuse	73
5.1 SWOT analýza	73
5.2 Posouzení dopadů eIDAS na elektronické služby a NAP	76
6 Závěr	78
7 Seznam použitých zdrojů	81

8 Přílohy 85

Seznam obrázků

Obrázek 1 Žádost o příspěvek na péči – výchozí stav	65
Obrázek 2 Žádost o příspěvek na péči – budoucí stav (navrhovaná změna)	66
Obrázek 3 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb – výchozí stav ..	69
Obrázek 4 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb – budoucí stav (navrhovaná změna)	70
Obrázek 5 Formulář - žádost o příspěvek na péči	87

Seznam tabulek

Tabulka 1 Plán na vytvoření jednotného digitálního trhu.....	18
Tabulka 2 Nově zavedené pojmy nařízením eIDAS	45
Tabulka 3 Výše příspěvku na péči	59
Tabulka 4 Účastníci procesu u Žádosti o příspěvek na péči	62
Tabulka 5 Účastníci procesu podání Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb	64
Tabulka 6 SWOT matice - Žádost o příspěvek na péči	73
Tabulka 7 SWOT matice - Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb	75

1 Úvod

V diplomové práci bude pojednáno o nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen eIDAS).

Téma diplomové práce bylo zvoleno z důvodu aktuálnosti, neboť v průběhu psaní celé diplomové práce docházelo k celé řadě úprav českého právního řádu tak, aby byl v souladu s nařízením eIDAS. Zejména potom stanovený cíl práce směřuje k nastínění praktické a efektivní využitelnosti v tuzemské legislativě pro strany zúčastněné v řízeních týkajících se sociální oblasti.

Nejprve bude pozornost zaměřena na nařízení eIDAS a rozbor jeho jednotlivých agend. Následně bude zkoumáno a popsáno jak se jednotlivé agendy dotýkají českého právního řádu. Bude zjišťováno, kde bude potřeba realizace největších změn, tedy v jakých oblastech se český právní řád liší nejvíce od právní úpravy EU.

V úvodní části práce bude dále věnována péče souvisejícím skutečnostem, jako je například jednotný digitální trh, Strategie Evropa 2020, rozvoj elektronické vyspělosti v členských zemích a jiné. Bude poukázáno na významnost výše uvedeného pro moderní společnost jako celku, i pro občana jako jednotlivce. Tyto skutečnosti jsou důležité zejména z důvodu provázanosti a vzájemného ovlivňování s nařízením eIDAS.

Dále bude pojednáno o prostoru české legislativy vztahující se k danému tématu, tedy především o Zákonu č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, neboť tohoto zákona se dotkne nařízení eIDAS největší měrou a bude potřeba zde podstoupit celou řadu kroků k nastolení symbiózy mezi nařízením eIDAS a Zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů. Mimo tohoto zákona bude také pozornost věnována nově přijímaným zákonům, zejména potom Zákonu č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, který nabyl platnosti a účinnosti ke dni 19. září 2016.

Mimo jiné bude též zkoumána efektivnost nařízení eIDAS a jeho praktické využití, jak orgány veřejné správy, podnikatelskými subjekty, tak samotnými občany.

Pro praktickou část diplomové práce bylo zvoleno užší pojetí, jež je vztaženo na sektor práce a sociálních věcí. Zkoumán je tedy dopad nařízení na tento sektor. Zda je zajištěna efektivnost, hospodárnost či další ukazatele a zda se podařilo docílit zjednodušení fungování celého systému pro zúčastněné subjekty.

Dále bude také v konečné části práce řešen dopad na občany EU a organizace komunikující s úřady ve veřejné správě. Zejména potom jak by bylo možné stávající nabízené služby zefektivnit a zpřístupnit maximálnímu možnému počtu subjektů prostřednictvím nařízení eIDAS. Zvláště při vyřizování běžných agend týkajících se oblasti práce, sociálních dávek, bydlení a další.

Konečným výstupem diplomové práce bude tedy shrnutí a analýza zjištěných poznatků s ohledem na efektivnost využití nařízení v praktickém životě. Specifikace hlavního cíle, respektive stanovení dílčích cílů je dále formulováno v následující kapitole.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce je tematicky zaměřena na nařízení eIDAS, vydaného Evropským parlamentem a Radou EU dne 23. července 2014. Nařízení vstoupilo v platnost dvacátý den po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie. V nařízení eIDAS je uvedeno, že se, až na explicitně vymezené články a odstavce, použije od 1. července 2016.¹

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit dopady nařízení eIDAS na elektronické služby pro životní situace v resortu práce a sociálních věcí z pohledu občana. S ohledem na skutečnost, že se jedná o poměrně nové nařízení, budou teprve probíhat konkrétní kroky týkající se legislativních změn českých zákonů a jiných předpisů směřujících k souladu s evropským nařízením eIDAS.

Aby bylo možné dojít k naplnění hlavního cíle práce, byly stanoveny tři dílčí cíle, které mají za úkol poskytnout ucelenější pohled na danou problematiku a propojit jednotlivé zkoumané segmenty. Je tedy nutné podrobně rozebrat jednotlivé agendy, kterými se nařízení zabývá, dále zanalyzovat dopad tohoto nařízení na českou legislativu a v neposlední řadě provést analýzu efektivnosti jednotlivých agend. S ohledem na stanovený rozsah práce bude věnována vyšší pozornost stěžejním agendám a zbylé agendy budou pouze informativně, okrajově popsány.

2.2 Metodika

Metodika výše popsané řešené problematiky je založena na studiu a analýze odborných informačních zdrojů. Jedná se především o právní předpisy vydané na úrovni EU a České republiky. Konkrétně pak především Nařízením č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES a Zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů.

Praktická část diplomové práce se zabývá rozborem efektivnosti konkrétních dílčích činností realizovaných na základě nařízení eIDAS. Vzhledem k tomu, že rozsah agend

---

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, s. 109.

je poněkud značný a též k faktu, že implementace nařízení eIDAS do české právní úpravy teprve probíhá, bude dopad zkoumán na sektoru práce a sociálních věcí, který byl zvolen jakožto reprezentativní vzorek.

Na základě zjištěných faktů v teoretické části a poznatků získaných v praktické části diplomové práce budou formulovány závěry práce, především tedy informace o tom, kde (v jakých konkrétních oblastech), by se dalo docílit větší efektivity fungování nařízení eIDAS a za jakých předpokladů by navrhované změny byly schopny fungovat.

Bude využito kvalitativního výzkumu a to prostřednictvím případové studie, jež se zaměřuje na podrobný popis a rozbor jednoho či několika málo případů. Případová studie slouží ke zkoumání složitosti případu v celé jeho celistvosti. V rámci případové studie bude využito vývojových diagramů pro výchozí a budoucí (navrhované) změny v procesech vyřizování zkoumaných situací. V závěru práce také SWOT analýza. Bližší specifiky budou uvedena u jednotlivých případů. V souvislosti s tím bude využita obsahová analýza dokumentů, jež je popisem zkoumané problematiky.²

---

² HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 2012, s. 104.

3 Teoretická východiska

V rámci následujících podkapitol jsou za pomoci obsahové analýzy informačních zdrojů, dokumentů a odborných článků vysvětleny a sumarizovány hlavní témata související s elektronickou komunikací, eGovernmentem, jednotným digitálním trhem, včetně Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě a Strategie Evropa 2020. Dále je řešen zákon o elektronickém podpisu, jež nařízení eIDAS ruší (respektive jej podstatně rozšiřuje).

Pozornost je také věnována znalostem v oblasti elektronické komunikace. Závěr teoretické části je věnován hodnocení míry rozvoje digitálních ekonomik členských států EU a úrovni vyspělosti digitální ekonomiky v České republice.

Teoretická část je zakončena úvodem do problematiky sektoru sociálních služeb. Tento sektor byl vybrán jakožto reprezentativní sektor pro praktickou část práce, kde jsou blíže specifikovány konkrétní případy (řešení konkrétních životních situací z pohledu občana a též z pohledu organizace komunikující s úřadem v oblasti veřejné správy).

3.1 Jednotný digitální trh

Již dlouhou dobu usiluje EU společně s členskými státy o jednotný digitální trh. Jedná se především o přijímání takových opatření, které usnadní a především zpřístupní všem zúčastněným stranám obchodování on-line. Dále se jedná též o snahy dosáhnout vysokého stupně důvěry obchodujících stran v on-line služby a obchody. Z průzkumů bylo zjištěno, že jen 15 % zákazníků nakupuje on-line v obchodech jiné země EU, než je domácí stát zákazníka.³

315 milionů Evropanů používá internet každý den, existuje ovšem řada překážek, které je třeba odstranit, aby bylo možné využít plně veškerého potenciálu této společnosti. Přeshraniční on-line služby EU tvoří pouze 4 %. Důvodem není pouze nedůvěra občanů v zahraniční e-shopy. Významným problémem jsou také vysoké ceny za dovoz, či neznalost zákonů a pravidel dané zahraniční země. Tato pravidla by měla být na obecné úrovni sjednocena tak, aby byla pochopitelná a přijatelná pro všechny obchodující strany.

---

³ A Digital Single Market for Europe. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/publications/digital-single-market-europe-one-year_en., s. 4.

Pokud by k této harmonizaci došlo, vzrostlo by procento on-line prodeje, potažmo nákupů až o 57 %.⁴

Předpokládaný procentní nárůst vychází z šetření, kdy dotazovaní podnikatelé, kteří obchodují on-line se ve značné míře přiklání k tvrzení, že pokud by došlo k odstranění překážek či jejich podstatnému zmírnění, začali by rozvíjet své podnikatelské aktivity i v zahraničních státech.

Dalším problémem je též dosah internetu v okrajových oblastech a tedy nerovnoměrné pokrytí v rámci EU. S tím také souvisí fakt, že je stále vysoké procento populace nedostatečně vybaveno dovednostmi v oblasti informačních technologií, ačkoliv procento má klesající tendenci. Nicméně s nepřetržitým vývojem v této oblasti a s příchodem řady inovací se znalost a vybavenost dovednostmi v této oblasti z největší části stále pohybuje na nejzákladnější úrovni.⁵

Klesající tendence je zabezpečena též požadavky zaměstnavatelů, kteří vyžadují alespoň nějakou úroveň znalostí v oblasti informačních technologií a též minimálně uživatelskou znalost běžných programů a používání internetu (např.: vyhledávání příslušných informací, komunikace on-line a další).

3.1.1 Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě

Tato strategie vznikla z potřeby rychle se digitalizující světové ekonomiky. Informační technologie představují základ pro veškeré ekonomické systémy. Jsou možností pro růst inovací a nárůst zaměstnanosti. Jednotný digitální trh je tedy jednou z hlavních priorit, jež vyžaduje koordinovanou snahu v rámci EU. Jednotný digitální trh slouží k zajištění spravedlivé hospodářské soutěže, bezproblémový přístup k on-line službám se zajištěním široké nabídky služeb a zboží.

Služby a zboží by měly být poskytovány za přijatelné ceny, a to jak z pohledu prodávajícího, tak kupujícího. Vznikem jednotného digitálního trhu se též vytvoří prostor pro vznik nových podniků a tím i prostor pro vznik nových pracovních míst.

Tato strategie je založena na třech hlavních pilířích, kterými jsou:

---

⁴ A Digital Single Market for Europe. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/publications/digital-single-market-europe-one-year_en., s. 5.

⁵ Tamtéž, s. 3.

- zlepšení přístupu spotřebitelů a podniků ke zboží a službám on-line v celé Evropě,
- vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj digitálních sítí a služeb,
- maximalizace růstového potenciálu naší evropské digitální ekonomiky.⁶

V prvním pilíři se jedná zejména o odstranění překážek pro přeshraniční on-line činnosti jako jsou, již zmiňované rozdíly ve smluvním či autorském právu. Dalším problémem, který je třeba řešit, je zajištění podmínek pro vznik přeshraničních zásilkových služeb, které budou kvalitní, ovšem zároveň cenově dostupné.

Mnoho podniků nevyužívá možnosti provozování obchodu on-line právě z důvodu vysokých finančních nákladů na přeshraniční zásilkové služby. Přeshraničnímu obchodu se věnuje pouze 7 % malých a středních podniků.⁷ Zde je třeba si uvědomit, že právě malé a střední podniky tvoří značnou část z celku, která se významně podílí na celkovém růstu hrubého domácího produktu a dalších národohospodářských ukazatelích, které jsou významné pro ekonomiky jednotlivých států i EU jako celku.

Za předpokladu, že by ve všech členských zemích EU platila identická pravidla pro on-line obchodování, až 57 % podnikatelských subjektů uvádí, že by zvýšilo prodej nebo by spustilo on-line prodej do ostatních členských států. Dále by Evropská Komise měla v první polovině roku 2016 zavést opatření, které by mělo zajistit vyšší transparentnost cen a dostatečnou interoperabilitu mezi subjekty, jež se účastní přeshraničního obchodování.⁸

Druhý pilíř naráží na problémy týkající se rozvoje digitálních sítí a služeb. Digitální služby a sítě musí být důvěryhodné, spolehlivé, vysokorychlostní a cenově dostupné. V současnosti jsou sítě izolované. Chybí také vzájemná provázanost právních předpisů. Izolovanost a neprovázanost vychází zejména z faktu, že v době, kdy se začal rozvíjet internet a informační technologie, se nepředpokládalo, že se bude tato oblast významně podílet na každodenním životě jednotlivců, firem i států.

---

⁶ Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192>., s. 4.

⁷ Tamtéž, s. 4.

⁸ Tamtéž, s. 5-6.

Z tohoto důvodu je tedy nutné přijmout pravidla, jež budou zajišťovat neutralitu sítí, např.: ke dni 15. června 2017 dojde ke zrušení poplatků za roaming. Občané EU tak budou platit stejnou cenu za hovory, SMS zprávy a data na celém území EU.⁹

Dalším významným aspektem, jenž je třeba řešit je bezpečnost digitálních služeb. Narůstá počet trestných činů (souvisejících např.: s on-line platbami, zneužíváním osobních údajů osob, ...). To vede k narušování důvěry občanů v on-line služby. Je tedy nutné umět efektivně reagovat na tyto záležitosti v oblasti práva.

Třetí pilíř řeší záležitosti týkající se závislosti většiny ekonomických činností na digitálních sítích. Jestliže si EU chce zachovat silné postavení na trhu a být i nadále konkurenceschopná, je nutné, aby digitalizovala všechna odvětví. 41 % podniků v EU nevyužívá vyspělé digitální technologie vůbec. Jedná se například o zavedení inteligentních dopravních systémů či inteligentních energetických sítí. Zavádění nových systémů by také mělo pomoci k tomu, aby občané i podniky začali plně využívat služeb eGovernmentu, eZdravotnictví a dalších služeb.¹⁰

Jednotný digitální trh je formován postupně prostřednictvím časového plánu, kdy jsou jednotlivé kroky rozděleny do časového rozmezí dvou let. Jedná se zejména o zajištění legislativních změn v oblasti přeshraničních spotřebitelských a podnikatelských smluv. S tím dále souvisí harmonizace předpisů v oblasti ochrany spotřebitele, stanovení obecného jednotného rámce ve sféře doručování. Dále také již dlouho diskutovaná otázka rozdílných sazeb DPH v jednotlivých zemích a s tím související administrativní zátěž dopadající na podniky, které vytvářejí podnikatelskou aktivitu přeshraničně.

Dále též záležitosti týkající se elektronické komunikace, bezpečnosti a interoperability veřejných služeb poskytovaných v rámci EU a jiné.

---

⁹ A Digital Single Market for Europe. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/publications/digital-single-market-europe-one-year_en., s. 7.

¹⁰ Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192.>, s. 14.

Pro lepší ucelenější pohled následuje podrobnější tabulka výše popsaného, včetně vymezení časového rámce u jednotlivých akcí.

Tabulka 1 Plán na vytvoření jednotného digitálního trhu

Opatření	Časový harmonogram
Legislativní návrhy jednoduchých a účinných pravidel týkajících se přeshraničních smluv pro spotřebitele a podniky	2015
Přezkum nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele	2016
Opatření v oblasti doručování zásilek	2016
Široce koncipovaný přezkum s cílem připravit legislativní návrhy pro potírání neodůvodněného zeměpisného blokování	2015
Šetření elektronického obchodování z hlediska hospodářské soutěže v souvislosti s on-line obchodováním se zbožím a s poskytováním on-line služeb	2015
Legislativní návrhy na reformu systému autorských práv	2015
Přezkum směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu	2015/2016
Legislativní návrhy na snížení administrativní zátěže podniků vyplývající z různých systémů DPH	2016
Legislativní návrhy na reformu stávajících telekomunikačních pravidel	2016
Přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách	2016
Komplexní analýza úlohy platforem na trhu včetně nedovoleného obsahu na internetu	2015
Přezkum směrnice o soukromí a elektronických komunikacích	2016
Vytvoření smluvního partnerství veřejného a soukromého sektoru pro kybernetickou společnost	2016
Iniciativy týkající se vlastnictví dat, volného toku dat a evropského cloudu	2016
Přijetí plánu prioritních norem IKT a rozšíření Evropského rámce interoperability pro veřejné služby	2015
Nový akční plán v oblasti elektronické veřejné správy, včetně iniciativy týkající se zásady „pouze jednou“ a iniciativy týkající se propojení obchodních rejstříků	2016

Zdroj: Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192.>, s. 21. Zpracování vlastní.

3.1.2 Odborné znalosti a eGovernment

Aby mohli občané i podniky využívat plně veškerých služeb na trhu, je třeba, aby disponovali jistými znalostmi v této oblasti. Meziroční růst poptávky po kvalifikované pracovní síle činí 4 %. Základní znalosti ji mírně zvyšují, ovšem je třeba tyto znalosti ještě více podpořit. Zejména tedy u všech občanů pracujících v ekonomických sektorech. Též by měl být kladen větší důraz na vzdělávání v této oblasti, zejména pak u absolventů především ekonomických oborů.¹¹

Elektronizace veřejné správy v různé míře proběhla ve všech členských státech. Je ovšem zapotřebí ji nadále zkvalitňovat ve smyslu zajištění přeshraniční interoperability a usnadnění občanovi využívat veškerých služeb. Jde například o podporu ve využívání elektronických dokumentů, čímž by došlo ke snížení administrativní zátěže a nákladů (z pohledu podnikatele i občana).

Z tohoto důvodu Komise představí akční plán pro elektronickou veřejnou správu na období 2016 – 2020, která by mimo jiné měla obsahovat informace o propojení obchodních rejstříků, což by pomohlo podnikatelským subjektům v expanzi za hranice domovského státu a nárůstu on-line obchodování.

Dále by k vyšší efektivitě služeb eGovernmentu měla napomoci zásada „pouze jednou“. Tato zásada zajišťuje to, že pokud občan poskytne jistou informaci, které je později využito opakovaně, nemusí již občan poskytovat informaci znovu, neboť příslušné orgány tuto informaci již mají k dispozici, respektive jsou schopny si ji „předat“ bez další aktivity občana a to na základě propojených sítí a sdílených databází. Tato zásada je naplněna v méně než 50 % případů. Rozšíření této zásady zajistí nejen finanční úspory, ale bude mít také vliv na efektivitu jednotného digitálního trhu.¹²

Elektronická veřejná správa (eGovernment) slouží občanům, veřejným i soukromým institucím. Měla by směřovat k zajišťování efektivnosti fungování celého systému veřejné správy. Jejím hlavním úkolem a myšlenkou je zejména zabezpečení rychlého poskytnutí dostupných informací a veškerých realizovaných služeb.¹³

---

¹¹ Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192>., s. 16.

¹² Tamtéž, s. 17-18.

¹³ Strategický rámec rozvoje eGovernmentu 2014+: Posilování institucionální kapacity účinné veřejné správy - Integrace akcí pro zjednodušení a racionalizaci postupů ve veřejné správě.

Přiblížit služby veřejné správy občanům co nejvíce a zajistit efektivní poskytování kvalitních služeb co nejrychlejší možnou cestou. S dostupností služeb úzce souvisí i míra jejich využívání prostřednictvím informačních technologií.

Na nejnižší úrovni se výše uvedené projevuje například tím, že příslušné orgány a instituce zpřístupní informace na webových stránkách. Dále je nutné zajistit komunikaci mezi orgány a dalšími stranami (např.: podnikateli, občany). Prostřednictvím elektronické komunikace dochází následně k realizaci služeb (např.: doručení příslušného dokumentu, oznámení a další). Mezi primární výhody eGovernmentu patří nezávislost na místě a čase. S tím ovšem též souvisí odpovídající zajištění komunikační infrastruktury.¹⁴

Z dalších výhod eGovernmentu lze uvést komfortnost. Institucemi obíhají dokumenty, nikoli osoby. Zajištěním nezávislosti na místě a čase lze také dané záležitosti vyřizovat odkudkoli a kdykoli. Podstatné je zajištění důvěry a bezpečnosti přenosu informací i dokumentů (touto záležitostí se významně zabývá nařízení eIDAS). Pokud by služby nebyly důvěryhodné a bezpečné, nebyla by motivace zúčastněných stran tyto služby využívat. Jedná se například o zaručení možnosti ověřit elektronické verze dokumentů či možnost ověřit, zda příslušný dokument byl skutečně zaslán příslušnou osobou. Dalším důležitým aspektem je přístup všech skupin obyvatel k těmto službám (souvisí s pokrytím území širokopásmovým internetem a určitým stupněm počítačové gramotnosti).

Vzhledem k neustálému rozšiřování portfolia poskytovaných služeb je též důležitá spolupráce všech vrstev veřejné správy. Důležitost spolupráce je významná nejen v národním, ale i mezinárodním, respektive evropském měřítku. Z tohoto důvodu se elektronická správa řídí mezinárodně uznávanými standardy, aby mohla být zaručena interoperabilita. Vzhledem k neustálému vývoji je podstatné zajistit přiměřené reakce celého systému na nové trendy a technologie v této oblasti.¹⁵

Rozvoj eGovernmentu začal probíhat v předešlém programovém období 2007- 2013. Za nejvýznamnější služby vzniklé v rámci eGovernmentu lze uvést zejména Czech POINT (celým názvem Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál), datové schránky a základní registry. Elektronizace veřejné správy je neustále probíhajícím procesem. Dochází tedy například k zavádění inteligentních elektronických formulářů, jejichž

---

¹⁴ Strategický rámec rozvoje eGovernmentu 2014+: Posilování institucionální kapacity účinné veřejné správy - Integrace akcí pro zjednodušení a racionalizaci postupů ve veřejné správě.

¹⁵ Tamtéž.

primární funkcí je vyloučení nutnosti fyzické přítomnosti osoby na úřadě. I zásluhou nařízení eIDAS by k roku 2018 měly všechny členské státy EU dospět do stádia uznávání celoevropsky platných identit, díky nimž bude možno využívat celou řadu služeb „na dálku“ a zdarma (např.: úplné elektronické podání).¹⁶

V rámci této podkapitoly budou ještě krátce představeny výše uvedené stěžejní pilíře eGovernmentu. Služba Czech POINT je jednou z prvních služeb eGovernmentu. Cílem této služby je vytvoření mnoha kontaktních míst, prostřednictvím kterých je osoba schopna vyřídit značnou část své agendy aniž by vznikla potřeba navštívit více úřadů. S neustále postupující elektronizací veřejné správy je konečnou vizí vyřizování záležitostí a komunikace s úřady z domova skrze internet. Mezi služby poskytované prostřednictvím Czech POINT patří např.: Výpisy (z Rejstříku trestů; ze Živnostenského rejstříku; z Obchodního rejstříku; z Katastru nemovitostí; ...), Centrální úložiště ověřovacích doložek, Autorizované konverze dokumentů a další.¹⁷

Datové schránky představují komunikační kanál mezi orgány veřejné moci a osobami, které mají zřízenou datovou schránku. Stát ukládá některým osobám povinnost založení datové schránky (např.: PO zapsané v obchodním rejstříku či advokáti a jiní). Zřízení datové schránky jinými osobami se připouští, není však ze zákona obligatorní. Tato služba ve své podstatě modernějším způsobem substituuje dopisy zasílané doporučeně. Výhodou datových schránek je zajištění přístupu odkudkoli a kdykoli. Odesílání korespondence prostřednictvím datové schránky je zdarma.¹⁸

Základní registry představují rozsáhlý projekt v rámci eGovernmentu, jehož hlavním smyslem je schopnost propojení dat mezi všemi úřady, které jsou k základním registrům připojeny. Tento pilíř eGovernmentu stojí za rychlejší a jednodušším vyřizováním celé řady agend. Zároveň občané i firmy mají značně silnější kontrolu nad tím, kdo a z jakého důvodu používá jejich osobní data.

V základních registrech jsou obsaženy tzv. referenční údaje. To znamená, že osoba nemusí pokaždé vyplňovat veškeré údaje a příslušný úřad si je automaticky dohledá prostřednictvím základních registrů. Referenční údaje tedy reprezentují praktické

---

¹⁶ Co je eGovernment?. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>.

¹⁷ Czech Point. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx>.

¹⁸ Datové schránky. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-datove-schranky.aspx>.

používání pravidla „pouze jednou“ v rámci elektronizace veřejné správy. Tedy, že „obíhat“ by měla data a nikoli osoby.

System základních registrů zahrnuje:

- Registr osob,
- Registr obyvatel,
- Registr práv a povinností,
- Registr územní identifikace, adres a nemovitostí.¹⁹

3.2 Strategie Evropa 2020

Tato strategie představuje sociálně tržní hospodářství Evropy pro 21. století. Reaguje na rychlý vývoj a to nejen informačních technologií, ale také například na rychlý růst ekonomiky při udržení standardů a při zachování odpovědného chování vůči budoucím generacím, životnímu prostředí a dalším. Strategie Evropa 2020 stanovuje tři hlavní priority, na které navazují cíle, které stanovila Komise. Na vytyčené cíle dále navazují stěžejní iniciativy, které se vztahují k prioritám a jejichž pomocí by mělo postupně docházet k naplnění stanovených priorit právě do roku 2020.

Mezi priority patří:

- **Inteligentní růst** (snaha rozmach ekonomiky zabezpečovat za pomoci využití všech znalostí a využití inovací k pokroku),
- **Udržitelný růst** (snažit se udržet výkonnost ekonomiky a dále ji podporovat, ovšem s ohledem na životní prostředí; snaha o využití menšího objemu zdrojů, zejména těžce obnovitelných a neobnovitelných),
- **Růst podporující začlenění** (což znamená především snahu aktivně vytvářet nová pracovní místa a zajistit co nejvyšší procento zaměstnanosti; s čímž souvisí i vzdělání a vzdělávání pracovní síly a dovednosti v souvislosti s moderními technologiemi).

Právě na tyto priority navazují konkrétní cíle, jak již bylo zmíněno výše. Pokud mají být účinně naplňovány, je třeba je implementovat na místní úrovni v každém členském státě

---

¹⁹ Základní registry. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx>.

EU, tak, aby bylo možné explicitní cíle transformovat dle konkrétní situace v každé členské zemi.²⁰

Jednou z iniciativ podporující výše uvedené priority je i „Digitální program pro Evropu“. Cílem této iniciativy je dosáhnout co nejlepšího pokrytí vysokorychlostním internetem a umět co nejlépe použít/využít jednotný digitální trh (popsán v kapitole 3.1) občany a podniky (zejména malými a středními).²¹

Mezi hlavní problémy, které byly zjištěny, patří mimo jiné neochota segmentu společnosti otevřít se inovativním záležitostem. Dále zde také existují překážky přístupu na trh v některých oblastech, či nedostatečné využívání informačních technologií. Tyto problémy se stávají závažnými zejména z důvodu vysoké propojenosti ekonomik jednotlivých členských států. Vzniká tedy potřeba, až nutnost řešit tyto problémy společně, na úrovni EU.²²

Světová poptávka po informačních a komunikačních technologiích je vysoká, ovšem EU pokulhává ve vysokorychlostním pokrytí internetem na svém území, zejména v okrajových a venkovských oblastech. To samozřejmě eliminuje možnost šíření informací prostřednictvím internetu, což brzdí vývoj. Dále je tím také značně omezena možnost obchodování on-line. Proto je nutné se na tento problém orientovat komplexně jak na místních úrovních jednotlivých členských států, tak i na úrovni celé EU.²³

Například na úrovni členských států EU je stanoveno napomáhat k rozvoji a užití moderních e-sluzeb, jako jsou eGovernment, eZdravotnictví, počítačové zdatnosti a další. Mimo jiné také vypracovat operační strategie zaměřené na vysokorychlostní internet.²⁴

Problémem je také jednotný trh, který je sice právně zakotven, přesto stále v praxi nefunguje bezproblémově. Podstata problému by se dala najít ve faktu, že ke vzniku jednotného trhu došlo v době, kdy internet a informační a komunikační technologie nebyly tak podstatným fenoménem, který v současnosti ovlivňuje život každého jedince i společnosti. Stále přetrvává nedostačující spojení mezi sítěmi. Proto je třeba zlepšit přístupnost k jednotnému trhu všem tak, aby se na něm mohli aktivně podílet.

---

²⁰ Evropská komise. *EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*, s.10.

²¹ Tamtéž, s. 6.

²² Tamtéž, s. 8-9.

²³ Tamtéž, s. 12.

²⁴ Tamtéž, s. 14-15.

Je tedy třeba nastolit rovné podmínky, např.: pro všechny podniky a zabránit státnímu protekcionismu. Dále též vyvíjet snahy v prostoru uzavírání smluv mezi přeshraničními obchodujícími stranami, snižování nákladů při obchodování a prosazování práv při soudních sporech.²⁵ Přehled hlavních cílů Strategie Evropa 2020 viz.: Příloha 1.

3.3 Nařízení eIDAS

Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES. Cílem tohoto právního předpisu je umožnit přeshraniční akceptaci a vzájemné poskytování služeb ve formě efektivní spolupráce prostřednictvím bezpečných systémů elektronické identifikace a ověřování identity. Toto nařízení bude mít nezanedbatelný dopad na provoz eGovernmentu v členských státech EU. Jak již bylo zmíněno dříve, jedná se o další posun vpřed ve smyslu realizace jednotného digitálního trhu.²⁶

Kvalitní implementace nařízení eIDAS by měla zajistit snadnější použití a vyšší míru využívání on-line služeb v běžném životě, jako například možnost podání daňového přiznání on-line z jiného členského státu, vyřizování záležitostí týkající se bydlení, žádání o práci, žádání o dávky a mnoho dalších.

Nařízení eIDAS nabývá účinnosti dnem 1. července 2016 s tím, že účinnost některých odstavců a článků (taxativně v předpise vymezených) se s ohledem na potřebu přijetí konkrétních opatření odsouvají na pozdější dobu.²⁷

Nařízení eIDAS postihuje širokou škálu služeb, tzv. důvěryhodných. „*Za důvěryhodnou službu se považuje mimo jiné vytváření, verifikace a validace elektronických podpisů, značek a časových razítek a certifikátů týkajících se těchto služeb.*“²⁸

V nařízení jsou rozlišeny tři stupně zabezpečení, tj. nízký, značný a vysoký, jež budou popsány níže. Ze znění celého názvu - Nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské

---

²⁵ Evropská komise. *EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*, s. 21-22.

²⁶ BÍLEK, Filip a Ondřej FELIX. Nařízení eIDAS (nařízení Evropského parlamentu a Rady o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním trhu), s. 1.

²⁷ *Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES*, s. 109.

²⁸ BÍLEK, Filip a Ondřej FELIX. Nařízení eIDAS (nařízení Evropského parlamentu a Rady o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním trhu), s. 2.

Unie č. 910/2014: o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES – vyplývá zrušení směrnice 1999/93/ES, přičemž v podstatě nařízení eIDAS tuto směrnicí spíše rozšiřuje, neboť z ní ve skutečnosti vychází. Směrnice 1999/93/ES řídila oblast elektronického podpisu. Jednalo se tedy o značně užší rámec zabezpečovaného okruhu záležitostí.²⁹

V následujících podkapitolách jsou blíže specifikovány oblasti, kterými se nařízení eIDAS zabývá a jež byly nejvíce ovlivněny změnami.

Nařízení eIDAS je koncipováno tak, aby došlo k posílení jednotnosti digitální trhu na úrovni EU, ovšem zároveň je členským státům ponechána jistá volnost v oblasti on-line služeb. Členským státům musí být zajištěn prostor pro zavedení a používání prostředků sloužících k elektronické identifikaci tak, aby byla zajištěna schopnost využívání on-line služeb. Dále je v režii členských států, zda zapojí i soukromý sektor anebo ponechají tyto záležitosti pouze v rámci sektoru veřejného.

Nicméně je kladen zřetel na zapojování soukromého sektoru, zejména malých a středních podniků, tak aby byl na jedné straně podnikatelům a na straně druhé občanům umožněn přeshraniční on-line obchod.

Systémy elektronické identifikace, které se členské státy rozhodnou zavést a využívat nejsou podmíněny jejich oznámením Evropské komisi. Státům je též ponechána možnost nahlásit pouze některé systémy elektronické identifikace, které se rozhodnou používat. Úkolem nařízení eIDAS je pouze stanovit obecný rámec pro specifikaci prostředků elektronické identifikace, jež musí být uznávány a též způsob jejich oznamování. Toto by mělo zajistit vzájemné uznávání mezi státy. Vzhledem k tomu, že cílem nařízení je regulace na nejnižším možném stupni, prakticky se podmínky budou vztahovat pouze na autentizaci, která je stěžejní pro využívání on-line služeb.³⁰

V rámci nařízení eIDAS jsou definovány úrovně záruky, o nichž bylo již pojednáno výše, které sdělují úroveň spolehlivosti prostředků pro elektronickou identifikaci. Slouží k potvrzení totožnosti dané osoby. Nejnižším stupněm záruky je nízká úroveň, která se vyznačuje pouze omezenou mírou spolehlivosti například u totožnosti konkrétní osoby.

---

²⁹ BÍLEK, Filip a Ondřej FELIX. Nařízení eIDAS (nařízení Evropského parlamentu a Rady o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním trhu), s. 3.

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, s. 75.

Slouží především ke snížení míry rizika zneužití právě například totožnosti dané osoby. Vyšší stupeň záruky je úroveň značná, která se vyznačuje větší mírou spolehlivosti výše uvedeného příkladu. Nejvyšší stupeň záruky zabezpečuje úroveň vysoká, jejímž smyslem je takovým zneužitím přímo předcházet.

Normy a postupy, na jejichž základě jsou stanovovány úrovně záruky, jsou založeny na posouzení spolehlivosti a kvality šesti atributů. Posuzují se například postup prokázání a verifikace totožnosti osob, které žádají o elektronickou identifikaci či subjektu, jež je oprávněn elektronickou identifikaci vydat.³¹

Členské státy by tedy měly dodržovat základní požadavky, které stanovuje nařízení eIDAS, tak aby mohla být zajištěna srovnatelnost údajů a jejich bezpečnost. Z tohoto důvodu je zapotřebí přijetí obdobných postupů, aby tato idea byla schopna fungovat v praxi.³²

Dále je v dokumentu deklarována spolupráce členských států při sdílení informací a zajišťování bezpečnosti a interoperability elektronických systémů. Z tohoto důvodu nařízení eIDAS zavádí minimální požadavky na zajištění sféry interoperability. Obsahem je stanovení minimálních nároků kladených na jednotlivé úrovně záruky popsané výše i na interoperabilitu. Mimo jiné také přijetí shodných opatření v rámci bezpečnosti a řešení případných vzniklých sporů.³³

Nařízení je neutrální, ovšem otevřené inovacím. Zavádí nové pojmy, z nichž některé již český právní řád zná. Je tedy třeba brát zřetel na jejich správnou interpretaci ve vztahu k právu Evropské unie, jež je nadřazeno právu tuzemskému a které s ním nesmí být v rozporu.

V rámci nařízení eIDAS je explicitně definována řada pojmů, sloužících k jednotnému výkladu tohoto dokumentu a jeho následnému využívání v praxi.

Elektronická identifikace – představuje metodu využití souboru elektronických údajů o fyzické či právnické osobě. Na elektronickou identifikaci navazují **osobní identifikační údaje**, které slouží k potvrzení totožnosti dané fyzické či právnické osoby. **Systém elektronické identifikace** je soustavou, prostřednictvím které jsou osobám (fyzickým i právnickým) poskytovány nástroje pro elektronickou identifikaci.

---

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, s. 88-89.

³² Tamtéž, s. 75.

³³ Tamtéž, s. 91.

Autentizace – je významným pojmem pro výklad nařízení eIDAS. Jedná se o „*elektronický postup, který umožňuje potvrdit elektronickou identifikaci fyzické či právnické osoby nebo původ a integritu dat v elektronické podobě*“. Dále je popsán termín elektronický podpis a zaručený elektronický podpis.

Elektronickým podpisem – se rozumí data, jež daná osoba používá při podpisu elektronických dokumentů. Nařízení zaručuje, aby elektronický podpis měl stejné právní účinky jako podpis vlastnoruční. Též stanovuje, že nesmí dojít k odmítnutí elektronického podpisu v případě, že bude sloužit jako důkazní materiál v soudním či jiném řízení, pokud by k odmítnutí mělo dojít pouze z důvodu elektronické podoby podpisu.³⁴

Zaručený elektronický podpis – splňuje definici elektronického podpisu a dále musí splňovat následující požadavky, jež deklaruje článek 26 nařízení eIDAS.

*„a) je jednoznačně spojen s podepisující osobou; b) umožňuje identifikaci podepisující osoby; c) je vytvořen pomocí dat pro vytváření elektronických podpisů, která podepisující osoba může s vysokou úrovní důvěry použít pro svou výhradní kontrolu; a d) je k datům, která jsou tímto podpisem podepsána, připojen takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.“*³⁵

Kvalifikovaný elektronický podpis – je posledním druhem elektronického podpisu definovaného v nařízení. Kvalifikovaný elektronický podpis je zaručeným elektronickým podpisem, jenž vznikl kvalifikovaným prostředkem, a zároveň se opírá o kvalifikovaný certifikát pro elektronické podpisy (jedná se o takový druh certifikátu, který vystavuje kvalifikovaný poskytovatel služeb, jež vytváří důvěru a musí stanovovat taxativně vymezené požadavky, viz.: Příloha 2. Jestliže byl takovýto elektronický podpis vydán, automaticky musí být uznán i v ostatních členských zemích.³⁶

Služba vytvářející důvěru – další pojem, který je nutné definovat. Jde o tvorbu, verifikaci souladu a legalizaci platnosti certifikátů pro autentizaci, elektronických podpisů, elektronických pečeti, elektronických časových razítek a též jejich uchovávání.

Nově jsou také na evropské úrovni definovány pojmy elektronická pečeť a elektronické časové razítko.

---

³⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, s. 84.

³⁵ Tamtéž, s. 100.

³⁶ Tamtéž, s. 84.

Elektronická pečeť – představuje data v elektronické podobě, jejichž účelem je zabezpečení integrity a původu dat, ke kterým je připojena. **Časová razítka** slouží k verifikaci, že data, k nimž je toto časové razítko připojeno, existovala v určitém čase a spojuje je tedy s konkrétním okamžikem. Elektronická pečeť ani elektronické časové razítko nesmí být obdobně jako elektronický podpis odmítnuty coby důkazní materiál v řízení pouze z důvodu elektronické podoby.³⁷

Elektronický dokument – je reprezentován libovolným obsahem, který je v elektronické podobě. Jde tedy o písemné dokumenty, ale i audio nahrávky a vizuální nahrávky. Elektronické dokumenty jsou též rovnými důkazními prostředky ve správních či soudních řízeních jako dokumenty v listinné podobě.³⁸

3.4 **Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu o změně některých dalších zákonů**

Jak již bylo zmíněno výše zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů je předpisem, kterého se nařízení eIDAS velmi dotýká. Tento zákon byl dne 29. června 2000 publikován ve Sbírce zákonů České republiky. Vznikl jako reakce na směrnici Evropské unie 1999/93/EC, která se týkala úpravy zásad pro elektronické podpisy v rámci EU. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu tedy upravoval oblast využití elektronického podpisu v rámci elektronické komunikace jakožto rovnocenného ekvivalentu k vlastnoručnímu podpisu využívaného v listinné komunikaci.

V souvislosti s nařízením eIDAS jde primárně především o sjednocení výkladů stěžejních pojmů, které používají oba předpisy. Zákon o elektronickém podpisu používal některé pojmy dříve na tuzemské úrovni, než byly zavedeny nařízením eIDAS na úrovni evropské. Zákon o elektronickém podpisu byl několikrát novelizován. Ke dni 16. března 2016 proběhla poslední novela tohoto zákona. Zrušen byl tento zákon ke dni 19. září 2016.

Změny bude nutno provést z důvodu, že zákon o elektronickém podpisu byl v souladu se směrnicí 1999/93/ES, která je ovšem novým nařízením eIDAS zrušena, ačkoliv jak je uvedeno v předchozí kapitole, jde spíše o její podstatné rozšíření.

---

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, s. 85.

³⁸ Tamtéž, s. 86.

V přechodném období, tedy do září roku 2018 bude stále využíván zákon o elektronickém podpisu s tím, že v rozporných věcech má aplikační přednost nařízení eIDAS. Zákon o elektronickém podpisu pozbyde platnosti a účinnosti nabytím platnosti a účinnosti nově přijímaných, tzv. adaptačních zákonů, které reagují na nařízení eIDAS a jejichž přijetí je třeba z důvodu harmonizace v oblasti elektronizace veřejné správy a služeb vytvářejících důvěru.

Nařízení eIDAS tedy podstatně rozšiřuje agendu v oblasti elektronizace služeb veřejné správy. Zákon o elektronickém podpisu je stěžejním dokumentem, z něž nařízení eIDAS vychází.

Zákon o elektronickém podpisu definuje řadu pojmů, které jsou používány v nařízení eIDAS. Jedná se zejména o: elektronický podpis, zaručený elektronický podpis, elektronickou značku (respektive v nařízení eIDAS elektronickou pečeť), podepisující fyzickou osobu, kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb, kvalifikovaná časová razítka a další.

Z výše uvedených pojmů vychází nařízení eIDAS, jež je aktualizuje či doplňuje/rozšiřuje, pro účely efektivnějšího využití.

3.5 Index DESI (digitální ekonomika a společnost)

Index digitální ekonomiky a společnosti (dále jen index DESI) je složený index zavedený Evropskou komisí. Slouží ke zhodnocení pokroků při rozvoji digitálních ekonomik, včetně digitální společnosti jednotlivých členských států EU. Tento index se skládá z pěti komponent, které v souhrnu tvoří výstup v hodnotě intervalu 0 – 1. Čím blíže je země nižší hranici intervalu, tím lépe si vede v rozvoji. Komponenty hodnocení jsou: **konektivita, využívání internetu, lidský kapitál, digitální veřejné služby a propojování digitálních technologií.**

Dle nejaktuálnějších údajů (souhrn výsledků za rok 2016 čerpající z výsledků za rok 2015) dosahuje Česká republika celkového skóre 0,5 (v předešlém roce byla hodnota celkového skóre 0,46). Řadí se tak společně např.: s Bulharskem, Řeckem, Francií či Polskem mezi zaostalé státy.

Mezi lety 2015 a 2016 nebyl zaznamenán v rozvoji v ČR velký posun. Nízkou úroveň registruje stát zejména v zabezpečení digitálních veřejných služeb.³⁹ Index DESI mimo jiné potvrzuje také rozdílnou situaci, respektive vyspělost v rámci digitální ekonomiky a společnosti. Tudíž státní hranice jednotlivých členských států stále představují překážku pro funkci jednotného digitálního trhu.

Česká republika vykazuje dosahování vysoké úrovně v oblasti online prodeje (zejména malé a střední podniky) a též vysoké úrovně v oblasti digitální zdatnosti, kdy téměř 80 % občanů využívá internet denně a kdy z udávaných 80 % téměř 60 % dosahuje alespoň základních digitálních dovedností.⁴⁰

Výsledky za rok 2016 ukazují, že pokrok v oblasti digitální ekonomiky a digitální společnosti se neustále zpomaluje. To brání jednotlivým členským státům zejména plně využívat všech možností, jež nabízí jednotný digitální trh. Z tohoto důvodu je hodnocení indexem DESI významné pro přijetí dalších opatření, které zajistí odstranění překážek na vnitrostátních i mezinárodních úrovních.⁴¹

Aby bylo zajištěno co nejvčasnější a účinné dokončení jednotného digitálního trhu a digitální ekonomiky je nezbytné zajistit, aby firmy i jednotlivci disponovali dostatečnými počítačovými dovednostmi, včetně využívání internetu tak, aby byly schopny užívat veškerých příležitostí a výhod, které jednotný digitální trh nabízí. Eurostat pro hodnocení těchto dovedností využívá například úroveň informačních a komunikačních dovedností, do kterých řadí např.: ukládání dat na internetu, e-mailovou komunikaci, vyhledávání informací o produktech a další.⁴²

Na úrovni EU jsou evidována nejrůznější data v rámci členských států, jež korespondují s politikami EU týkající se rozvoje této oblasti. Průběžně se monitoruje vývoj evropské informační a komunikační infrastruktury a účel a četnost jejího využívání obyvateli, podniky i veřejným sektorem. Dále jsou sledovány vývojové trendy s ohledem na maximalizaci růstového potenciálu digitální ekonomiky EU. Stále je v rámci celé EU snaha zlepšovat přístup k online obchodování všem zúčastněným stranám napříč členskými

---

³⁹ The Digital Economy & Society Index (DESI). Dostupné z: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.

⁴⁰ Digital Agenda for Europe: what would it do for me?. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-199_en.htm?locale=en.

⁴¹ Jak je na tom Česká republika s digitální transformací? Údaje za rok 2016 odhalují, co je třeba učinit. Dostupné z: www.europa.eu.

⁴² Monitoring the Digital Economy & Society 2016 - 2021. Dostupné z: www.ec.europa.eu, s. 31-32.

státy, k čemuž by mělo v horizontu budoucích let přispět i nařízení eIDAS. Elektronické obchodování je zároveň považováno za jedno z hlavních podstat dobudování jednotného trhu. Dále je pozornost zaměřena na zlepšování kvality bezpečnosti přenášených údajů a posilování důvěry v online obchodování, včetně online komunikace s úřady a podávání a vyřizování žádostí, které jednotlivé úřady nabízí.⁴³ Dle prováděných výzkumů se více než 2/3 uživatelů internetu setkala se zneužitím svých osobních údajů, včetně zneužití platební karty či účtu.⁴⁴ Především toto je pro členské státy a EU jako celek důvod k neustálému zlepšování zabezpečení elektronických transakcí a posilování důvěry. Nízká úroveň jistoty v elektronické službě se dotýká také úřadů, které již před zavedením nařízení eIDAS nastolily celou řadu elektronických služeb. K řádnému úbytku administrativních nákladů ovšem nedošlo právě z důvodu, že lidé nemají důvěru v elektronické vyřizování záležitostí a vysoké procento stále volí variantu osobního vyřízení v sídle úřadu papírovou formou.

V návaznosti na výše uvedené lze sledovat význam zavedení eIDAS pro Českou republiku zejména v rozvoji digitálních veřejných služeb a propojenosti jednotlivých systémů nejen veřejné správy. Dále je význam nařízení spatřován ve zlepšení elektronických přeshraničních služeb ve veřejné správě a zlepšení přístupu jednotlivých zúčastněných stran k on-line obchodování. Veškeré snahy by tedy měly směřovat k podpoře digitalizujících se služeb. Oblast poskytovaných služeb se neustále rozšiřuje. Například v České republice je dle indexu DESI poměrně vysoké pokrytí širokopásmovým internetem a je tedy zajištěna relativně uspokojivá přístupnost k on-line službám všem obyvatelům. Problém ovšem je, že pouze nízké procento, v rámci EU asi 32 %, služby on-line skutečně využívá.

Je tedy třeba vytvořit silnou platformu pro elektronické obchodování, která bude využívána všemi aktéry (veřejná sféra, soukromé podniky, obyvatelé). Například soukromé podniky, ale i podniky státní se stále detailněji zaměřují na vzdělávání zaměstnanců v oblasti infomačních technologií. Také neustále stoupá procento zaměstnanců, kteří pravidelně využívají internet v rámci pracovní náplně.

---

⁴³ Monitoring the Digital Economy & Society 2016 - 2021. Dostupné z: www.ec.europa.eu, s. 3-5.

⁴⁴ Tamtéž, s. 23.

Dle průzkumů Eurostatu (údaje k roku 2014) 97 % podniků je vybaveno počítači a téměř 95 % disponuje též připojením k internetu, včetně připojení i jiných zařízení, než počítačů (např.: telefony, tablety a jiné).⁴⁵

Každoročně též stoupá využívání reklamy k propagaci prostřednictvím internetu, stále více podniků na svých webových stránkách také umožňuje obchodování online. Vzestup zaznamenávají také mobilní aplikace, které umožňují nákup/prodej online. Přenos tohoto trendu lze sledovat také u úřadů, které se snaží touto cestou co nejvíce usnadnit komunikaci svým klientům.

Evropská komise naráží v této oblasti na problém tzv.: „geo-blocking“, kdy se stále nedaří zcela efektivně vyřešit rovný přístup k internetu, respektive pokrytí širokopásmým internetem celého území EU. Zde je nutno k problému také přistupovat z jiné perspektivy, tedy brát v úvahu rozdílné podmínky v oblastech, včetně vyspělosti (úrovně počítačové gramotnosti) tamních obyvatel a bohatství dané země, případně oblasti.⁴⁶

3.6 Sektor sociálních služeb

Agendu sociálních služeb zabezpečuje Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále jen MPSV ČR). Dále též krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, okresní správy sociální zabezpečení (dále jen OSSZ) a v neposlední řadě také Úřad práce České republiky (respektive krajské pobočky Úřadu práce České republiky).

Na úrovni obcí a krajů je kladen důraz zejména na tvorbu podmínek pro kvalitní rozvoj sociálních služeb, získávání zdrojů k uspokojování těchto potřeb, případně zřizování organizací, které následně tyto služby zabezpečují. Na úrovni MPSV ČR se jedná zejména o přijímání dlouhodobých postupů směřujících k rozvoji kvality poskytovaných služeb, zvyšování odbornosti osob, které konkrétní služby poskytují. MPSV ČR též vytváří síť sociálních služeb na základě provedených šetření na území jednotlivých obcí a krajů. Dále MPSV ČR též obstarává získávání prostředků z EU prostřednictvím Evropského sociálního fondu.

Sociální služby jsou upraveny v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tento zákon definuje, co se považuje za sociální službu a jaké sociální služby jsou rozeznávány. Dále formuluje předpoklady pro udělení příslušných dávek či jiné formy pomoci

---

⁴⁵ Monitoring the Digital Economy & Society 2016 - 2021. Dostupné z: www.ec.europa.eu, s. 13.

⁴⁶ Tamtéž, s. 21.

oprávněným osobám. V zákoně jsou stanovena práva a povinnosti osob, které žádají o příslušnou dávku či pomoc a jasně stanovena pravidla pro přiznání dávky v určité výši.

Zákon o sociálních službách člení sociální služby do následujících tří skupin:

- sociální poradenství,
- služby sociální prevence,
- služby sociální péče.

Zákon též rozlišuje formy, prostřednictvím kterých jsou sociální služby poskytovány:

- terénní,
- ambulantní,
- pobytové.

Mezi zařízení poskytující sociální služby lze zařadit například: domovy pro seniory, azylové domy, denní/týdenní stacionáře, domy na půl cesty, noclehárny, sociální poradny, pracoviště rané péče a jiné.⁴⁷

Sociální poradenství slouží ke zprostředkování informací dané osobě, jež mohou značnou měrou přispět k řešení konkrétní nepříznivé situace. Sociální poradenství se dělí na základní (je součástí při poskytování veškerých sociálních služeb a poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni základní sociální poradenství zajistit) a odborné sociální poradenství. Odborné sociální poradenství se od základního sociálního poradenství liší především svým zaměřením, kdy se jedná o naplňování konkrétních potřeb osob, jako jsou poradny pro osoby se zdravotním postižením, manželské poradny, poradny pro oběti domácího násilí a další.⁴⁸

Služby sociální prevence slouží k eliminaci sociálního vyloučení dané osoby a též k poskytnutí pomoci této osobě v době překlenutí nepříznivé sociální situace. Mezi služby sociální prevence spadají terénní služby (např.: raná péče, telefonická krizová pomoc či služby tlumočnické), služby pobytového charakteru (např.: azylové domy, domy na půl cesty,...) a také služby ambulantní (např.: kontaktní centra, nízkoprahová denní centra,...).⁴⁹

Služby sociální péče jsou zaměřeny na pomoc k zajištění samostatnosti pokud možno v přirozeném prostředí, směřující k zabezpečení maximální možné míry zapojení osoby

---

⁴⁷ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách., § 34.

⁴⁸ Tamtéž, § 37.

⁴⁹ Tamtéž, část 3, hlava 1, díl 4.

do běžného společenského života s ohledem na psychický či fyzický stav dané osoby, již je sociální péče poskytována. Služby sociální péče jsou též poskytovány jako terénní, pobytové a ambulantní služby. Jedná se zejména o osobní asistenci (poskytována nejčastěji z důvodu věku, zdravotního postižení), pečovatelskou službu, podporu samostatného bydlení (např.: podpora zajištění chodu domácnosti, výchovné a vzdělávací aktivity, ...), centra denních služeb (např.: při zajištění stravy a další), domovy pro seniory a jiné.⁵⁰

---

⁵⁰ *Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, část 3, hlava 1, díl 3.*

4 Vlastní práce

Následující kapitoly se zabývají nařízením eIDAS a s ním přicházejícími změnami promítající se do legislativy České republiky. Zejména pak tedy novelizací řady právních předpisů, jako např.: zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech anebo zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Česká republika se zároveň (jako většina členských států EU), nachází po nabytí účinnosti nařízení eIDAS v tzv.: „přechodném období“, kdy harmonizuje tuzemskou legislativu a legislativou EU. V této oblasti je pozornost zaměřena zejména na přijímání zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

Dále jsou rozebrány dva internetové portály, věnující se problematice sektoru sociálních služeb. Z jednotlivých portálů byly následně vybrány a popsány dva případy, reprezentující konkrétní životní situace. Cílem je na těchto reprezentativních vzorcích poukázat na nedostatky poskytovaných služeb v kontextu neustálého zvyšování stupně elektronizace služeb, které jsou těmito portály zajišťovány a poskytovány a to ze dvou různých pohledů.

4.1 Nařízení eIDAS od 1.7 2016

Ode dne 1. července 2016 nabylo nařízení eIDAS účinnosti a je tedy závazné pro všechny členské státy EU. Nejen Česká republika, ale i ostatní státy EU se v období po tomto datu nacházejí v tzv. „přechodném období“, kdy jsou povinny upravit tuzemskou legislativu tak, aby nebyla v rozporu s tímto nařízením.

Veškerá nařízení EU spadají do komunitárního práva. Vyznačují se tedy přímým účinkem a nadřazeností (přesněji aplikační předností) nad tuzemskými právními předpisy, respektive právní předpisy národních států s nařízením EU nesmí být v rozporu. V takovém případě by byly veškeré učiněné právní kroky neplatné.

Některé pojmy, (přesněji obsahy těchto pojmů), jež jsou definovány v nařízení eIDAS Český právní řád již zná. V situaci, kdy je obsah pojmu definován shodně se jedná pouze o provedení změn v terminologii.

Do terminologických změn spadají např.:

kvalifikovaný certifikát – nově – kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis

kvalifikovaná časová razítka – nově – elektronická časová razítka

kvalifikované systémové certifikáty – nově – systémové certifikáty⁵¹

Nařízení eIDAS se zabývá sférou zahrnující elektronickou identifikaci, elektronické podpisy (včetně elektronických pečeti a elektronických časových razítek), dále elektronické dokumenty a jejich elektronické doporučené doručování.

V souvislosti s výše uvedeným lze konstatovat významný posun k reálnému vzniku a fungování jednotného digitálního trhu a to zejména posílením důvěry v poskytované služby a v posílení bezpečnosti těchto služeb.

Nařízení eIDAS nastoluje jednotnou úroveň pro nástroje sloužící k důvěře a bezpečnosti jak elektronických dokumentů, tak k jejich následně důvěryhodné a bezpečné elektronické transakci.⁵²

Nařízení eIDAS mimo jiné staví elektronický dokument z právního hlediska na roveň dokumentu listinného. Jak písemný, tak elektronický dokument mají tedy z právního hlediska stejnou úroveň (například slouží-li nějaký dokument jako důkazní materiál při soudním sporu). Nařízení eIDAS též slouží ke zplnohodnotnění využívaných služeb, viz.: následující kapitoly. V důsledku zákazu upírání právních účinků elektronickým dokumentům a elektronickým podpisům je sledována podpora důvěryhodnosti v elektronickou komunikaci a elektronické služby. S přihlédnutím ke skutečnosti, že nařízení eIDAS je svou působností závazné pro všechny státy EU, stávají se elektronické služby (včetně elektronických dokumentů) věrohodnějšími než dříve.

Čím více aktérů je zapojeno do nějakého provázaného systému, tím snadněji lze ovlivňovat jeho další rozvoj. Nařízení eIDAS slouží nejen veřejnoprávní sféře (typickým příkladem může být proces úplného elektronického daňového podání příslušnému úřadu), ale i sféře komerční. Zejména při online obchodování, kdy pro prodávajícího i kupujícího je důležité ověřit, zda „na druhé straně“ je reálně konkrétní fyzická osoba, která je dohledatelná (zejména při řešení situací jako je reklamace, nezaplacení smluvně dohodnuté částky a podobně).

Nařízení eIDAS představuje rámec právní jistoty tím, že je zapotřebí užití certifikovaných opatření při přístupu k online službám na úrovni celé EU. Pole působnosti tohoto nařízení zahrnuje veškeré procesy životního cyklu elektronického dokumentu, včetně fáze

---

⁵¹ Stanovisko ministerstva vnitra k aplikaci nařízení eIDAS a zákona o elektronickém podpisu po 1. 7. 2016. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 7-9.

⁵² Nařízení eIDAS - cíle, nástroje, důsledky. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 3

autentizace příslušného webu, ověření identifikace uživatele až po archivaci příslušného elektronického dokumentu, která je velmi významná pro následné ověřování. Cílem služeb vytvářejících důvěru je vzájemná provázanost a dosažení minimálního stupně duplicity.⁵³

Mezi služby vytvářející důvěru dle nařízení eIDAS spadá:

- Elektronický podpis,
- Elektronická pečeť,
- Elektronická časová značka,
- Elektronické doporučené doručování,
- Autentizace webu.⁵⁴

Shora uvedené slouží i k identifikaci a autentizaci (blíže pojednáno v kapitole 4.1.2).

V souvislosti s nařízením eIDAS jsou skloňovány termíny interoperabilita a harmonizace. Harmonizace je cílem u výše uvedených služeb vytvářejících důvěru. Nařízení eIDAS tedy klade obdobné nároky na tyto služby v rámci jednotlivých států EU. I z tohoto důvodu byla zřejmě záměrně zvolena forma nařízení. Tedy aby členské státy EU byly „nuceny“ klást např.: stejné podmínky na uznávaný elektronický podpis, přičemž při splnění takových podmínek jim zároveň vzniká právo na uznání takového podpisu v jiném členském státě. Stejně tak opačně vzniká jinému členskému státu povinnost uznat takovýto podpis nositele z jiného členského státu, jež jej hodlá použít v řízení v jiném členském státě.

Směrnice 1999/93/ES, která se nařízením eIDAS ruší, respektive jež nařízení rozšiřuje, umožňovala státům požadavky v ní uvedené transponovat do vnitrostátních zákonů ze své podstaty libovolně a následně vznikaly potíže při přeshraničním uznávání elektronického podpisu, neboť se implementace směrnice v členských státech poměrně lišila. Z tohoto důvodu chtěla EU podobným obtížím předejít, a proto zvolila nadřazenou právní formu, tedy nařízení.

Interoperabilita je zásadním cílem v rámci elektronické identifikace, která se vyznačuje povinnou přeshraniční akceptací elektronických identit. To znamená, že elektronická identita vydaná osobě v jakémkoli členském státě EU, např.: v Německu, musí být akceptována spoléhající se stranou v jiném členském státě, např.: v České republice.⁵⁵

---

⁵³ Nařízení eIDAS - cíle, nástroje, důsledky. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 4.

⁵⁴ Tamtéž, s. 5.

⁵⁵ Nařízení eIDAS - cíle, nástroje, důsledky. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 6.

4.1.1 Změny v legislativě České republiky

Obecně závazný rámec platný v rámci EU zaručující vzájemné propůjčování a uznávání elektronických dokumentů, elektronických pečeti, elektronických razítek a dalších, je závislý na harmonizaci legislativ jednotlivých členských států s nařízením eIDAS.

V rámci České republiky je třeba přijetí mnoha opatření, aby právní řád České republiky byl v souladu s nařízením eIDAS. Od roku 2017 by mělo být zahájeno vydávání nových občanských průkazů s národní elektronickou identifikací. Systémy elektronické identifikace budou ponechány v režii členských států v souvislosti se službami poskytovanými orgány veřejné správy na lokálních úrovních. Nařízení eIDAS tedy členské státy zavazuje pouze ke vzájemnému uznávání elektronických identifikací, vznikne-li potřeba ověření identity ke službám vytvářejícím důvěru v rámci EU. Toto obligatorní uznávání je stanoveno k měsíci září 2018.

Harmonizace legislativy České republiky s nařízením eIDAS by dle odhadů měla probíhat přibližně dva roky od nabití účinnosti, tedy od 1. července 2016. Jednat by se mělo zejména o soulad používané terminologie, zrovnoprávnění listinných a elektronických dokumentů (včetně vlastnoručních a elektronických podpisů). Dále je harmonizace vyžadována v oblasti poskytovatelů služeb, respektive vznikla nutnost doplňujících požadavků. Úpravy se dotýkají i oblasti dohledu nad těmito poskytovateli.

Okruh týkající se služeb vytvářejících důvěru je upotřebitelný od nabití účinnosti nařízení. Česká republika se k datu 29. června 2016 nacházela v procesu třetího čtení vládního návrhu zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce a dále také návrhu zákona, jehož účelem je změna některých zákonů, např.: zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském či zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Návrh zákona byl schválen usnesením č. 1269 a usnesením č. 1270.⁵⁶

Nutnost změn je vyžadována ve spojitosti s identifikací příjemce a odesílatele v rámci posílení důvěry v elektronické služby a ověření pravosti osoby příjemce a odesílatele. Projev vůle fyzické osoby v souladu s nařízením eIDAS je dán najevo elektronickým podpisem, projev vůle právnické osoby pak elektronickou pečetí.

---

⁵⁶ Stanovisko ministerstva vnitra k aplikaci nařízení eIDAS a zákona o elektronickém podpisu po 1. 7. 2016. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 2.

Dohled nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru bude nadále vykonávat Ministerstvo vnitra České republiky, do jehož pravomoci spadá přijímání postupů směřujících ke korekci v případě porušení povinností poskytovatelů (např.: stanovování pokut).⁵⁷

Do působnosti Ministerstva vnitra České republiky bude spadat řešení správních deliktů a přestupků těch osob, které budou v pozici kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru, dále agenda seznamu certifikátů těchto kvalifikovaných poskytovatelů.

Dále Ministerstvo vnitra České republiky bude vykonávat správce důvěryhodného seznamu za Českou republiku vůči EU. V neposlední řadě je a také nadále bude Ministerstvo vnitra České republiky zainteresováno v součinnosti s dalšími úřady, jako například s Úřadem pro ochranu osobních údajů a dalšími ústředními správními úřady.

Návrh zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále jen „návrh zákona o službách“) a návrh zákona o změně některých zákonů (dále jen „změnový zákon“) obsahují pouze úpravu záležitostí, které jsou v nařízení eIDAS explicitně ponechány v kompetenci jednotlivých členských států. Jedná se tedy o poměrně stručné návrhy zákonů s důrazem na zabránění duplicity s nařízením eIDAS, což bylo také cílem českých zákonodárců.

Návrh zákona o službách tedy upravuje pouze to, co je na základě nařízení eIDAS umožněno členskými státy regulovat vlastními právními předpisy. Upravuje metody kvalifikovaných poskytovatelů služeb, zacházení s dokumenty v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a též všeobecně předepisuje aplikaci elektronických časových razítek, elektronických pečeti používaných právními osobami a elektronických podpisů používaných osobami fyzickými.

Pro výše uvedené služby vytvářející důvěru upravuje jejich užití v přechodném období dvou let. Pro oblast podepisování ze strany orgánu veřejné moci návrh zákona o službách připouští po dobu přechodného období dvou let nadále k podepisování využívat zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické podpisy, jež je definován v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně

---

⁵⁷ Stanovisko ministerstva vnitra k aplikaci nařízení eIDAS a zákona o elektronickém podpisu po 1. 7. 2016. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 7.

některých dalších zákonů. Pro takto podepsaný dokument ovšem platí použitelnost pouze v České republice. Druhou variantou je využití kvalifikovaného elektronického podpisu definovaného v nařízení eIDAS. Pro takto podepsaný dokument platí použitelnost v jakémkoliv členském státě EU.⁵⁸

Nařízení eIDAS neupravuje oblast elektronických značek. Pro orgány moci to znamená, že po dobu dvou let ještě mají možnost označovat dokumenty elektronickými značkami v souladu se zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, s tím, že původní název uznávaná elektronická značka se již nepoužije a použije se název elektronická značka. Po uplynutí přechodného období je ovšem daná povinnost definována v nařízení eIDAS používat pouze kvalifikované elektronické pečeti, jež představuje jistotu uznání takto označeného dokumentu v jakémkoliv členském státě EU.⁵⁹

V oblasti vybavení elektronického dokumentu elektronickým časovým razítkem připouští návrh zákona o službách po dobu dvou let použití kvalifikovaného časového razítka dle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, s tím, že tento původní název se již nepoužije a dochází ke změně terminologie na elektronické časové razítko. Po uplynutí přechodného období vzniká orgánům veřejné moci povinnost opatřovat elektronické dokumenty pouze kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem dle nařízení eIDAS.⁶⁰

Řídící výbor eIDAS, jež vznikl, jakožto poradní orgán ministra vnitra formuloval následujících šest pracovních skupin:

- Elektronické podpisy, pečeti, časová razítka a autentizace webů,
- Elektronická identita a prostředky pro elektronickou identifikaci
- Elektronické doporučené doručování,
- Elektronický dokument,
- Dohledové orgány, hodnocení Identitních systémů,
- Gateway národního identitního systému a dalších služeb vytvářejících důvěru do EU a zpět.

---

⁵⁸ Důvěra napříč Evropou nařízení eIDAS. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 9-10.

⁵⁹ Stanovisko ministerstva vnitra k aplikaci nařízení eIDAS a zákona o elektronickém podpisu po 1. 7. 2016. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 4.

⁶⁰ Důvěra napříč Evropou nařízení eIDAS. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 12.

Zejména první a druhá uvedená pracovní skupina jsou významné z hlediska nařízení eIDAS a vyvíjí největší aktivitu. Pracovní skupiny byly definovány z důvodu rozsáhlosti problematiky. A to zejména proto, aby veškeré záležitosti mohli být řešeny na co nejnižší úrovni, respektive od základních problémů k těm komplexnějším, složitějším, odborně i časově náročnějším.⁶¹

Dle usnesení Vlády České republiky č. 265 je Ministerstvu vnitra České republiky do konce roku 2016 stanovena povinnost propracovat souhrnnou zprávu o tom, jak jsou přichystány systémy týkající se identifikace právnických a fyzických osob ve smyslu úplného elektronického podání dle eIDAS. Dále je také Ministerstvu vnitra České republiky uloženo nejpozději do 31. prosince 2016 předložit konečné znění návrhu zákona o službách vytvářejících důvěru.⁶²

Dle aktuálně dostupných informací (k 5. srpnu 2016) by následující harmonogram do roku 2018 měl postupovat v těchto krocích:

- Odhlašování provozních předpokladů národní identitní autority (úkolem národní identitní autority je zabezpečení věrohodné vazby mezi elektronickou identitou a poskytovateli autentizace a identifikace) např.: odpovědnosti za škodu,
- zahájení zkušebního a v návaznosti na to pilotního chodu identitního systému, zejména na portále České správy sociálního zabezpečení (ovšem i u dalších vybraných institucí),
- následovat by mělo vydávání jednotných elektronických občanských průkazů s čipem (tzv.: eOP) a zahájení ostrého provozu národní identitní autority (jež bude představovat informační systém veřejné správy zodpovídající za identifikaci) a oznámení identitního systému České republiky do EU,
- ke konci měsíce září 2018 se očekává plná funkce tohoto systému a postupné zapojování subjektů ze soukromoprávní sféry.

---

⁶¹ Aktivity a plány MV ČR v oblasti el.identifikace a služeb vytvářejících důvěru. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 2-3.

⁶² Tamtéž, s. 4

Mimo jiné dojde také ke změně zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Např.: bude zajištěn provoz tzv.: „horké linky“ sloužící k situacím jako je nahlášení krádeže občanského průkazu s čipem a zároveň pinem – situace, kdy občanovi je zcizena peněženka s občanským průkazem a zároveň se v peněžence nachází i napsaný PIN kód.⁶³ Definice některých pojmů, se zásadně mění. Obsah některých pojmů zůstává neměnný a některé pojmy nařízení eIDAS ruší, respektive je nezná, jako například elektronická značka. Nicméně elektronickou značku nahrazuje elektronickou pečetí. Pro ucelenější přehled byl vytvořen souhrn pojmů a rozdílnost v definicích v českém právním řádu a v definicích nařízení eIDAS.

Elektronický podpis – český právní řád definuje jako údaje, jež jsou v elektronické podobě a zároveň jsou spojeny s datovou zprávou nebo jsou k datové zprávě připojeny. Takovéto údaje mají za úkol nepopíratelné prokázání identity osoby, která takovou datovou zprávu podepsala. Oproti tomu nařízení eIDAS definuje elektronický podpis jako elektronická data, která jsou osobou, která podepisuje datovou zprávu k takovému podpisu užitá.

Zaručený elektronický podpis – je v českém právním řádu definován čtyřmi podmínkami, které musí být splněny, aby se jednalo o zaručený elektronický podpis. V první řadě musí být takový podpis jednoznačně spojen s tím, kdo podepisuje daný dokument, datovou zprávu či jiný elektronický dokument. Zároveň (stejně jako elektronický podpis) musí zajišťovat jasnou identifikaci podepisující osoby ve vztahu k příslušnému podepsanému dokumentu. Dále musí takovýto podpis splňovat podmínku, že vznikl na základě prostředků, které daný subjekt je schopen udržet pod svou výsadní kontrolou a zároveň připojení k datové zprávě umožňuje zjištění následné změny dat.

Oproti tomu nařízení eIDAS nevyžaduje vztah k příslušnému podepsanému dokumentu a naopak zdůrazňuje „vysokou úroveň důvěry“, kterou je podepisující osoba oprávněna využít pro kontrolu.

Kvalifikovaný elektronický podpis – v českém právním řádu není tento druh elektronického podpisu nikde explicitně definován, ovšem tato forma je považována za přípustnou na základě kvalifikovaného certifikátu. Nařízení eIDAS definuje kvalifikovaný elektronický podpis jako elektronický podpis, který naplňuje veškeré znaky

---

⁶³ Aktivita a plány MV ČR v oblasti el.identifikace a služeb vytvářejících důvěru. Dostupné z: www.mvcr.cz, s. 8.

zaručeného elektronického podpisu a je vytvořen za pomoci kvalifikovaného prostředku pro tvorbu elektronických podpisů a založen na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické podpisy.

Certifikát pro elektronický podpis – je typickým příkladem naprosto rozdílného výkladu v nařízení eIDAS reprezentující právní předpis EU a v právních předpisech českého právního řádu. V českém právním řádu má takovýto certifikát schopnost ověřit identitu podepisující osoby. Nařízení eIDAS certifikátu pro elektronický podpis takovou schopnost nepřisuzuje. Certifikát pro elektronický podpis, jméno (případně pseudonym) podepisujícího pouze stvrzuje. Český právní řád tedy certifikátu pro elektronický podpis přisuzuje větší váhu.

Kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis – je definován v § 12, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, respektive zde jsou vyjmenovány podmínky, které musí být splněny, aby se jednalo o kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis. Musí obsahovat označení, že byl vydán jako kvalifikovaný, identifikační údaje fyzické nebo právnické osoby, dále jméno a příjmení (případně pseudonym) podepisujícího, případně další znaky podepisujícího, je-li to vyžadováno v důsledku účelu tohoto certifikátu. Dále data sloužící k ověření podpisu, která jsou shodná s daty k tvorbě podpisu pod výlučnou kontrolou podepisujícího, elektronickou značku poskytovatele, který kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis vydal, číselné označení kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis, dobu platnosti kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis a případná omezení v jeho užití.

Nařízení eIDAS tyto náležitosti ještě rozšiřuje o údaj o místu uložení certifikátu, na jehož základě je zřízen zaručený elektronický podpis/zaručená elektronická pečeť kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru. A dále ještě o podmínku, že data musí být přikládána ve formě vhodné pro automatické zpracování.

Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru – je takový poskytovatel certifikačních služeb, který splňuje náležitosti uvedené v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, konkrétně v § 6. V tomto paragrafu jsou poměrně rozsáhle explicitně jmenovány povinnosti, které kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru musí splňovat. Oproti tomu nařízení eIDAS řeší definici tohoto pojmu poměrně jednoduše. Uvádí, že kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru je takový poskytovatel, který poskytuje

kvalifikované služby vytvářející důvěru a orgán dohledu mu udělil pravomoc tyto služby poskytovat. Jako orgán dohledu v České republice je určeno Ministerstvo vnitra České republiky.

Pečetící osoba – český právní řád připouští organizační složky státu, osoby právnické i osoby fyzické. Nařízení eIDAS připouští tuto pravomoc pouze osobě právnické, která vytváří elektronickou pečeť.

Kvalifikované elektronické časové razítko – dle tuzemského právního řádu se vyznačuje tím, že zaručuje existenci dat obsažených (např.: v datové zprávě) před okamžikem uvedeným časovým razítkem. Nařízení eIDAS vyjmenovává podmínky, jež musí splněny v článku 42, tedy že čas a datum musí být integrovány s daty tak, aby neexistovala možnost nezjistitelné změny dat. Dále musí být založeno na přesném zdroji času, jenž je koordinován s časem světovým a musí být opatřeno zaručeným elektronickým podpisem kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru, zaručenou elektronickou pečetí kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru či jinou přípustnou metodou.

Následující tabulka uvádí pojmy, které byly nařízením eIDAS přijaty nově a které je zapotřebí zaintegrovat do legislativy České republiky. Jedná se o nové pojmy, které dosud v legislativě České republiky nebyly používány.

Tabulka 2 Nově zavedené pojmy nařízením eIDAS

POJEM	NARÍZENÍ EIDAS
Služba vytvářející důvěru	Většinou placená služba, zahrnující tvorbu, vidimaci a legalizaci elektronických podpisů, pečetí, razítek, elektronického doručování, autentizaci webů a uchovávání výše uvedeného anebo údajů s nimi souvisejícími.
Kvalifikovaná služba vytvářející důvěru	Služba vytvářející důvěru, která splňuje požadavky použitelné v nařízení eIDAS – není tedy explicitně definováno.
Kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických podpisů	Požadavky jsou výslovně stanoveny v příloze II nařízení eIDAS.
Zaručená elektronická pečeť	Výslovně se pojí k pečetící osobě a je schopna ji identifikovat. Je vytvořena pomocí prostředků sloužící k tvorbě elektronických pečetí, které pečetící osobě zaručují vysoký stupeň důvěry s možností kontroly. Zároveň je k datům, které pečeť připojena tak, aby existovala možnost ověření jakékoli následné změny.
Kvalifikovaná elektronická pečeť	Splňuje stejné podmínky jako zaručená elektronická pečeť s tím, že musí být založena na kvalifikovaném certifikátu a je vytvořena prostřednictvím kvalifikovaných prostředků.
Kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických pečetí	Není explicitně definováno. Nařízení eIDAS odkazuje na přiměřené použití požadavků stanovených v příloze II tohoto nařízení.
Elektronické časové razítko	Data v elektronické podobě propojená s jinými elektronickými daty, která deklarují existenci těchto dat k určitému okamžiku.

Zdroj: Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES. Zpracování vlastní

4.1.2 Zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Tento zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení 24. srpna 2016. Žádoucí bylo co nejbližší datum nabytí účinnosti tohoto zákona ke dni nabytí účinnosti nařízení eIDAS. Přijetí tohoto zákona reprezentuje logické vyústění v reakci na změny přijaté v rámci celé EU. Ačkoliv se nařízení eIDAS jakožto sekundární právní předpis EU vyznačuje přímou použitelností (přesněji aplikační předností) před národními právními předpisy, byla i tak Česká republika nucena přijmout nová opatření v oblasti elektronizace nejen veřejné správy, ale celkově digitalizace služeb poskytovanými nositeli veřejné moci, jinými právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami a jejich využívání dalšími stranami (tedy včetně fyzických osob).

Opatření bylo třeba přijmout především z toho důvodu, že nařízení eIDAS neupravuje výslovně veškeré oblasti. Právě v těchto oblastech ponechává členským státům prostor k „vlastní“ právní úpravě. V samostatné působnosti státy upravují záležitosti, které budou platné pouze na území konkrétního členského státu s tím, že nesmí být v rozporu s nařízením eIDAS. Jde tedy o to, že členské státy mají možnost svobodné úpravy některých záležitostí, u nichž ale nebude fungovat jeden z primárních benefitů, které s sebou eIDAS přináší, tedy interoperabilita.

Vzhledem ke skutečnosti, že Česká republika doposud nepromyslela příliš s pojmem „služby vytvářející důvěru“, přijala zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Tento zákon je poměrně stručný, neboť se zabývá jen záležitostmi, které přímo neřeší nařízení eIDAS. Do rámce řešeného v tomto zákoně spadá zejména následující:

- úprava vybraných postupů těch, kteří skýtají služby vytvářející důvěru,
- úprava požadavků kladených na tyto služby,
- postavení Ministerstva vnitra České republiky, jakožto orgánu dohledu v této oblasti,
- stanovování sankcí v situacích, kdy dojde k porušení povinnosti v této oblasti.

Zároveň byl souběžně přijat zákon č. 298/2016, kterým se s ohledem na výše popsaný zákon č. 297/2016 mění řada dalších zákonů České republiky. Tento zákon nabyl účinnosti též 24. srpna 2016 s několika explicitně vyjmenovanými výjimkami, které nabývají platnosti dnem 1. ledna 2017. Pozdější nabytí účinnosti se týká zákona

o svobodném přístupu k informacím (zákon č. 106/1999 Sb.), autorského zákona (zákon č. 121/2000 Sb.) a zákona o dani z hazardních her (zákon č. 187/201 Sb.).⁶⁴

Mimo jiné tento zákon mění ustanovení i řady dalších zákonů, např.:

- zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě,
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování,
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ...⁶⁵

4.1.3 Novelizace dalších vybraných právních předpisů

Na jaře roku 2016 byla přijata novela zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Předmětem novely tohoto zákona ve vztahu k nařízení eIDAS bylo zejména zvýšení úrovně komunikace probíhající mezi orgány zastupující v řízeních stát a občany. Respektive tedy zjednodušení průběhu řízení a komunikace zavedením pravidla „pouze jednou“ a to prostřednictvím používání sdružených údajů.⁶⁶

Další novela se vztahuje k zákonu č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech. Překládaná novela zákona o občanských průkazech 89/16 se týká zejména zavedení občanských průkazů se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem. Vydávání těchto občanských průkazů v České republice je plánováno od ledna 2017. Smyslem je tvorba jednotného systému ve vztahu k legalizaci identity veškerých elektronických služeb. Přínos je spatřován zejména v možnosti využívání služeb přeshraničně.⁶⁷

Další novela se týká zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Novela tohoto zákona proběhla v září roku 2016. Hlavním předmětem bylo zesílení průhlednosti a přehlednosti poskytovaných finančních prostředků do informačních technologií a informačních systémů veřejné správy.

---

⁶⁴ Zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Egovernmnet: elektronizace veřejné správy, s. 10.

⁶⁷ Tamtéž, s. 10.

Zároveň byly zohledněny zásady, jež stanovila vláda v roce 2015, tedy například:

- stanovení zásad pro čerpání peněžních prostředků na výdaje související s informačními technologiemi, jež budou přesahovat roční částku vyšší než 6 milionů Kč,
- povinnost Útvaru hlavního architekta eGovernmentu postupovat každoroční zprávu o posouzení projektů,
- zajištění plnění povinností vyplívajících ze základních zásad a další.⁶⁸

4.1.4 Dopady nařízení eIDAS na právnické a fyzické osoby

Především po přechodném dvouletém období bude prostor k řešení konkrétních dopadů nařízení eIDAS na právnické a fyzické osoby v EU. Ovšem už nyní lze konstatovat, že dopady nařízení v některých oblastech budou poměrně značné.

Před samotným zhodnocením některých vybraných dopadů je třeba uvést, že již projekt STORK a následně STORK 2.0 (Secure idenTity acrOss boRdes linKeD) měli za úkol zlepšit prostřední jednotného digitálního trhu. Pilotní projekt STORK byl dokončen v roce 2011 a následně na něj navázal projekt STORK 2.0. Projektu se zúčastnilo celkem 19 států EU včetně České republiky (dále např.: Belgie, Španělsko, Estonsko, Francie, ...). Účelem bylo zejména zkvalitnění (též reálné provádění) přeshraniční spolupráce v oblasti elektronické identifikace. Právě oblast elektronické identifikace zaznamená a v následujících letech bude zaznamenávat změny v souvislosti s účinností nařízení eIDAS a v souvislosti s přijetím nové tuzemské legislativy dotýkající se této oblasti.

Při projektu STORK byly testovány běžné záležitosti, jako např.: využívání národních elektronických identit (v České republice mojeID) jako přístupů ke službám v jiném členském státě EU. Jednalo se např.: o eLearning využívaný hojně na univerzitách a vysokých školách, či eBanking. Dále byla sledována návaznost na elektronické občanské průkazy a jejich využití ve smyslu doložení dosaženého stupně vzdělání za účelem podání přihlášky ke studiu na vysoké škole v zahraničním státě zcela elektronicky.⁶⁹

---

⁶⁸ *Zákon o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-365>.

⁶⁹ Stork: Stork at a Glance. Dostupné z: https://www.eid-stork.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=186.

Cílem tedy bylo vytvoření určité platformy elektronické identifikace pro občany EU, které budou realizovány prostřednictvím národních elektronických identit, které si budou státy vzájemně uznávat. Využití by pak mělo uplatnění v situacích jako je založení firmy v jiném členském státě, vyřízení daní zcela elektronicky a další.⁷⁰

Prostřednictvím mojeID, reprezentující národní identitu za Českou republiku, je možné se přihlašovat a využívat služeb portálů EU, například CIRCABC (Communication and Information Resource Centre for Administrations, Businesses and Citizens). Tento portál ovšem z velké části využívají zejména úředníci EU pro získávání potřebných dokumentů. Dále lze mojeID využít k přihlášení se v rámci ECAS (European Commission Authentication Service), kde byly v rámci projektu STORK zaznamenány nejlepší výsledky. Prostřednictvím tohoto portálu lze žádat o granty poskytované buď přímo z EU anebo prostřednictvím Evropského rozvojového fondu.

Nařízení eIDAS ovšem stanovuje povinnost uznávat přeshraničně elektronickou identitu. Pro Českou republiku to znamená uznávat přeshraničně elektronickou identitu od září 2018. Momentálně (údaj k září 2016) tedy ne všechny služby Evropské komise umožňují přihlášení přes národní identitu.

Provozovatelem národní brány pro elektronické služby bude až do roku 2019 CZ.NIC, jež se podílelo i na testování pilotních projektů STORK a STORK 2.0. Nařízení eIDAS tedy umožní osobám využívat mojeID ve spojení se službou ECAS včetně přeshraničního uznávání.⁷¹

V průběhu následujících dvou let bude nadále uplatňován zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu s tím, že záležitosti, které eIDAS řeší, a zákon č. 227/2000 Sb., je s nimi v rozporu budou posuzovány dle nařízení eIDAS, které se vyznačuje aplikační předností z pozice síly právních účinků práva EU. Rozporné záležitosti v zákoně č. 227/2000 Sb., jsou tedy ode dne nabytí účinnosti nařízení eIDAS neplatné. Pro fyzické a právnické osoby to znamená, stejně jako pro všechny instituce, vzít tuto skutečnost na vědomí neboť jsou povinny se nařízením eIDAS řídit. Zákon č. 227/2000 Sb., pozbyde

---

⁷⁰ Stork: Stork at a Glance. Dostupné z: https://www.eid-stork.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=186.

⁷¹ PRŮŠA, Jiří. Stane se mojeID národní elektronickou identitou? Nově se s ním přihlásíte ke službám Evropské komise.

platnosti a účinnosti až na základě nabytí účinnosti tzv.: adaptačního zákona, tj. vládního návrhu zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.⁷²

Většina států EU na základě směrnice 1999/93/ES přešla na certifikované čipové karty zajišťující maximální možnou míru bezpečnosti elektronického podpisu. Česká republika si v roce 2000 vyjednala výjimku, kdy po uživatelích, tedy fyzických a právnických osobách tyto čipové karty a jejich používání nepožadovala. Hlavním důvodem k zavedení této výjimky bylo snížení ekonomické zátěže na uživatele. Zároveň ovšem byla dotčena míra bezpečnosti, která byla podstatně nižší než u elektronických podpisů zajištěných kvalifikovaným certifikátem – certifikovanou čipovou kartou. Nařízení eIDAS vyžaduje vysokou míru zabezpečení kvalifikovaným certifikátem a mění pouze terminologii z SSCD (Secure Signature Creation Device) na QSCD (Qualified Signature Creation Device), přičemž úroveň zabezpečení zůstává neměnná.⁷³

V rámci vládního návrhu zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce je snaha udržet pro uživatele (fyzické a právnické osoby) stávající výjimku. Změnu budou muset povinně zavést pouze orgány moci veřejné, kterým je používání kvalifikovaného certifikátu nařízením eIDAS stanoveno obligatorně.

Pro ostatní bude výjimka platit i po přechodném dvouletém období, ovšem pokud uživatel certifikovanou čipovou kartu nepoužije, bude elektronický podpis uznán pouze v rámci České republiky, nikoli v rámci EU. Pro uznání elektronického podpisu přeshraničně bude potřeba použít kvalifikovaný elektronický podpis v souladu s nařízením eIDAS.

Dalším příkladem změny, kterou zaznamenají uživatelé v souvislosti s elektronickými podpisy, bude jednoznačná identifikace. Současné účinné právní předpisy v České republice zabývající se oblastí elektronických podpisů vyžadují (stejně jako nařízení eIDAS) založení na kvalifikovaném (důvěryhodném) certifikátu. Tuzemské právní předpisy navíc vyžadují tzv.: identifikátor klienta Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, který představuje dodatečné údaje zabezpečující nezaměnitelnost identifikace konkrétní osoby, která použila elektronický podpis.

Nařízení eIDAS tento identifikátor nevyžaduje, ani nezakazuje. Pouze uvádí, že pokud tyto údaje obsaženy nebudou, není důvod je vyžadovat. K identifikaci postačí to,

---

⁷² PETERKA, Jiří. Unijní eIDAS přichází. O co přijdeme u elektronických podpisů?.

⁷³ Tamtéž.

že je elektronický podpis založen na kvalifikovaném certifikátu, tedy že se jedná o kvalifikovaný elektronický podpis, tak jak je definován v evropském nařízení.⁷⁴

Toto bude mít spíše negativní dopad a to ve smyslu nejasného stanovení, komu elektronický podpis patří a to právě z důvodu absence bližších identifikačních údajů. Takový elektronický podpis pak tedy nebude možné použít v situacích, které vyžadují konkrétní identifikaci dané osoby. Například vystavení výpisu z rejstříku trestů.⁷⁵

Další změna je v zavedení elektronického podpisu, který představuje vyslovení vůle pouze fyzické osoby. Naproti tomu právnické osoby budou disponovat elektronickou pečeti, čímž budou stvrzovat původ nějaké skutečnosti, které budou tvůrcem. Elektronický podpis je tedy nově vztažen pouze na osoby fyzické a elektronické pečeti pouze na osoby právnické. Nařízení eIDAS stanovuje povinnost označení certifikátem pro oba výše zmíněné druhy. Ovšem tento požadavek je stanoven pouze pro kvalifikované elektronické podpisy a kvalifikované elektronické pečeti.⁷⁶

Pokud toto ovšem není na certifikátu uvedeno, může to znamenat problém v orientaci pro spoléhající se strany. Tedy osoba, která přijde do styku s elektronickým podpisem (popřípadě s elektronickou pečetí), nemusí být schopna rozeznat, o jaký druh podpisu se jedná. V současné době (údaj k září 2016) se rozlišuje mezi čtyřmi typy elektronických podpisů:

- Kvalifikovaný elektronický podpis
- Zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu
- Zaručený elektronický podpis
- Prostý elektronický podpis.

Zde ovšem nastává hned několik problémů s tím spojených. Aktuálně přijímaný návrh zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce považuje za uznávaný elektronický podpis kvalifikovaný elektronický podpis i zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu.

V praxi mohou ovšem nastat situace, kdy bude osoba potřebovat rozlišit mezi těmito druhy elektronických podpisů. K rozeznání, že se skutečně jedná o kvalifikovaný elektronický podpis (případně analogicky o kvalifikovanou elektronickou pečeť), bude

---

⁷⁴ PETERKA, Jiří. Unijní eIDAS přichází. O co přijdeme u elektronických podpisů?.

⁷⁵ PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: jak poznáme, o jaký podpis jde?.

⁷⁶ Tamtéž.

nutné, aby soukromý klíč byl uložen přímo v prostředku, který bude daný kvalifikovaný elektronický podpis/pečeť vytvářet a nebude tedy možná varianta exportu soukromého klíče z úložiště. Certifikační autorita na tomto základě následně do certifikátu uvede, že se jedná o kvalifikovaný prostředek (tedy QSCD).⁷⁷

Problémem samotným je tedy spíše nepřipravenost některých programů, které by tyto informace měli být schopny generovat. Bude zde tedy nutné provedení aktualizace. Vzhledem k poměrně dlouhé přípravě celého nařízení eIDAS měly být kroky v této oblasti podniknuty již dříve. V případě, kdy program neumí rozpoznat, zda se jedná o kvalifikovaný elektronický podpis/pečeť, je nutné, aby spoléhající strana znala obsah příslušného certifikátu a původ podpisu, respektive druh podpisu. Následně tedy druh podpisu/pečeti definovala na základě technických standardů. Toto lze považovat za praktický důsledek toho, kdy se v nařízení eIDAS počítá spíše s tím, že se bude pracovat pouze v programech, které dokáží příslušný certifikát strojově přečíst.⁷⁸

Dalším problémem spojeným s nařízením je, že kvalifikovaný elektronický podpis uvádí jako jediný podpis, který budou mít státy povinnost uznávat přeshraničně a může tak tedy vzniknout ne zcela pravdivá představa, že kvalifikovaný elektronický podpis/pečeť má vyšší hodnotu, než jiný druh elektronického podpisu.

Neoddiskutovatelně kvalifikovaný elektronický podpis/pečeť zaručuje uživatelům výhodu spočívající v přeshraničním uznání. Také by u kvalifikovaného elektronického podpisu/pečeti měla být zajištěna nejvyšší míra autentizace. Zároveň ovšem nařízení eIDAS zrovnoprávňuje všechny druhy elektronických podpisů s podpisem vlastnoručním.

Fyzické i právnické osoby dále v této souvislosti mohou pocítit další změnu, týkající se platnosti elektronického podpisu či elektronické pečeti bez ohledu na druh. Nařízení eIDAS nevyžaduje ověření pravosti předem. K legalizaci je dle nařízení nutné přistoupit až v případě vzniku sporu, případně byla-li podána žádost o revokaci (předčasné zneplatnění), například z důvodu odcizení soukromého klíče, na jehož základě byl dokument podepsán jinou osobou, než které podpis patří.⁷⁹

Stávající právní úprava vyžaduje ověření platnosti předem, tedy dříve, než elektronický podpis/pečeť začne spoléhající se strana považovat za důvěryhodný.

---

⁷⁷ PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: jak poznáme, o jaký podpis jde?.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: půjde ještě ověřovat jejich platnost?.

Tato změna je ku prospěchu spoléhajícím se stranám, kdy nejsou nuceny čekat na potvrzení platnosti a mohou tedy s takto podepsanými, případně zapečetěnými dokumenty ihned pracovat.

Nařízení eIDAS tedy upravuje i oblast zneplatnění elektronického podpisu/pečeti, respektive zneplatnění certifikátu, na jehož základě byl kvalifikovaný elektronický podpis/pečeť vydán. Tu upravuje lépe pro osoby, které budou v pozici spoléhající se strany. Odpadá totiž čekací lhůta 24 hodin na zveřejnění neplatnosti certifikátu. Ke zveřejňování dochází souběžně se zneplatněním, které probíhá strojově. I před nabitím účinnosti nařízení probíhalo zneplatnění téměř okamžitě, orgány (certifikační autority), měly ovšem k dispozici lhůtu 24 hodin ke zveřejnění zneplatnění.⁸⁰

V České republice také před nabytím účinnosti eIDAS bylo využíváno zveřejnění pouze prostřednictvím vyvěšení na nástěnce certifikační autority (dálkový přístup). S účinností nařízení přichází povinnost zdarma používat a poskytovat i druhý způsob zveřejňování fungujícím na předpokladu dotazu a následné odpovědi. Komunikační kanál v tomto případě tedy představuje protokol OCSP (Online Certificate Status Protocol). Fyzické a právnické osoby tak budou moci začít využívat i této služby.

S přijetím zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce tak vznikají osobám nejen různá oprávnění, ale zákon se také dotýká oblasti odpovědnosti za přestupky a správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob. Pro tyto osoby je tedy velmi důležité orientovat se nejen v nových možnostech, které jim tento zákon, potažmo nařízení eIDAS skýtá, ale také si umět udělat přehled o záležitostech, které jsou dle tohoto zákona klasifikovány jako přestupkové jednání či správní delikt.

V paragrafu 16 zákona č. 297/2016 je přestupkové jednání spatřováno v případě, kdy právnická či podnikající fyzická osoba použije značku důvěry EU jinak, než je uvedeno v nařízení eIDAS. To znamená například nezajištění odkazu na důvěryhodný seznam na internetových stránkách v případě, kdy kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru využívají pro tyto služby značku důvěry EU.⁸¹

Dále je řešeno dopouštění se správních deliktů, kterých může být celá řada. Právnická či podnikající fyzická osoba se takového deliktu může dopustit například

---

⁸⁰ PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: je vyřešen problém 24 hodin?.

⁸¹ Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce., § 16.

nepříjetím vhodných technických opatření sloužících k zajištění bezpečnosti jimi udělovaných služeb či v případě neúplného odtajnění všech informací po skončení působení na pozici kvalifikovaného poskytovatele těchto služeb.⁸²

Riziku stíhání za správní delikt se také kvalifikovaní poskytovatelé vystavují v případě odmítnutí podstoupení auditu ze strany Ministerstva vnitra České republiky, jakožto orgánu vykonávajícího dohled. Dále pokud osoba nebude uchovávat dokumenty po dobu nejméně 10 let, jak jí ukládá zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce a další zákony. Zákon též uvádí maximální výše peněžitých pokut, které lze těmto osobám udělit. Při stanovování výše pokuty se pak přihlíží k závažnosti spáchaného přestupku či správního deliktu. Zisk z vybraných pokut se pak stává příjmem státního rozpočtu.⁸³

Na jaro roku 2018 je také plánováno nabytí účinnosti nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation, zkráceně GDPR). Toto nařízení úzce souvisí s nařízením eIDAS a nese význam zejména pro fyzickou osobu, která je dle nařízení GDPR subjektem údajů. Nařízení eIDAS stanovuje vlastní uplatňování právě v souladu s ochranou osobních údajů.⁸⁴

Nařízením GDPR tak budou nastolena i zcela nová práva subjektů, tedy práva fyzických osob, která budou moci využívat ve vztahu k orgánům veřejné moci. Nově se tedy bude jednat zejména o právo vznést námitku, právo na přenositelnost údajů a právo na výmaz. S těmito právy je spojena též povinnost správce subjektu (fyzická osoba, právnická osoba, orgán veřejné moci či jiný orgán) k uplatňování těchto práv napomáhat a to zejména pomocí online formulářů, help desků či hot-line linek.

Právo na přenositelnost údajů definuje, že subjekt je oprávněn žádat po správci dva úkony. V první řadě předání jeho údajů jinému správci. Může také po správci žádat předání údajů ve strojově čitelném formátu. Vznesení námítky upravuje využití práva proti zpracování údajů ve veřejném zájmu či při výkonu veřejné moci. Právo na výmaz umožňuje subjektu požadovat odstranění osobních údajů daného subjektu.⁸⁵

---

⁸² Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce., § 17-18.

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ Egovernment: elektronizace veřejné správy, s. 38-39.

⁸⁵ Tamtéž, s. 40.

4.2 Elektronické služby v sociálních službách

V oblasti sociálních služeb zastupují státní správu zejména Česká správa sociálního zabezpečení a Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Obě instituce disponují portály, jejichž prostřednictvím mohou fyzické osoby, i osoby právnické získávat informace v konkrétních oblastech. Naplňují ovšem funkci nejen informační, ale i podpůrnou. Dále je zde možné stahovat příslušné tiskopisy a žádosti, které se následně podávají na příslušných úřadech.

Elektronické služby poskytované státní správou by ovšem z pohledu neustálého budování a modernizace infrastruktury eGovernmentu měly zabezpečovat i snadný dálkový přístup a uplatňovat pravidlo pouze jednou. V tomto ohledu by byla žádoucí reakce na přijetí nařízení eIDAS a s ní spojená úprava a modernizace těchto portálů, respektive služeb, které nabízejí.

Spektrum nabízených služeb je poměrně široké. Cílem by mělo být zaměřit se na postupy, které jsou uplatňovány, plně využít možností a potenciálu, které s sebou nařízení eIDAS přináší a snaha o co největší zjednodušení pro běžné uživatele.

4.2.1 ePortál České správy sociálního zabezpečení

ePortál je prostředkem nabízející a poskytující služby online, respektive ePortál představuje online komunikační prostor mezi zákazníkem a Českou správou sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ) a též Okresní správou sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ), v případě hlavního města Prahy pak Pražskou správou sociálního zabezpečení (dále jen PSSZ).

ePortál vznikl za účelem zjednodušení a zrychlení komunikace včetně redukce administrativního zatížení. Mezi služby ePortálu patří:

- poskytování informací z databází ČSSZ
- poskytování online žádostí
- poskytování elektronických tiskopisů
- služba 24/7

K podání elektronického tiskopisu či online žádosti je vyžadováno založení datové schránky a k úplnému elektronickému podání též elektronický podpis. ePortál ČSSZ využívá přístupového rozhraní Informačního systému datových schránek k přihlášení se k ePortálu a následnému využívání online služeb. Tento způsob přihlašování respektuje

vládní koncepci eGovernmentu ČR. Zároveň Informační systém datových schránek ručí za vysokou míru bezpečnosti a autentizace.⁸⁶

Po zadání internetových stránek <https://eportal.cssz.cz> se ihned objeví lišta s názvem tiskopisy, kde jsou k dispozici veškeré dostupné tiskopisy. Ty jsou rozděleny do šesti následujících kategorií:

- pojištěnci
- poživatelé důchodů
- osoby samostatně výdělečně činné
- zaměstnavatelé
- lékaři
- zařízení sociálních služeb

Následně ePortál u každého tiskopisu nabízí možnost tiskopis vyplnit, vyplnit jej s přihlášením nebo si jej stáhnout. Tiskopisy lze tedy podat písemně (osobně donést či vyplnit a odeslat poštou) anebo elektronicky prostřednictvím služby ePodání. K využívání této služby je třeba registrace a předpokládá existenci zřízení datové schránky a elektronického podpisu.

Prostřednictvím této služby lze podávat vybrané a ze zákona povinné formuláře, kterými jsou:

- **u zaměstnavatelů** – Evidenční list důchodového pojištění 12; Oznámení o nástupu do zaměstnání; Přehled o výši pojistného; Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění; Potvrzení o studiu/o teoretické a praktické přípravě
- **u OSVČ** – Přehled o příjmech a výdajích osob samostatně výdělečně činných
- **u ošetřujících lékařů** – Hlášení pracovní neschopnosti.⁸⁷

Smyslem této internetové samoobsluhy je zajistit zákazníkům přístup k pořízení si dokumentů a zjištění informací, které aplikace ePortál nabízí. Nabízí též interaktivní formuláře, jež spočívají v možnosti vyplnění, kontroly, uložení a vytištění formuláře, eventuálně v některých případech též odeslání elektronicky. ČSSZ skrze tento portál komunikuje jednak s klienty ČSSZ a též portál umožňuje výměnu dat mezi orgány veřejné moci a ČSSZ.

---

⁸⁶ EPortál online služby. Dostupné z: <https://eportal.cssz.cz/>.

⁸⁷ EPodání. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/e-podani/e-podani.htm>.

4.2.2 Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky

Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen MPSV ČR) slouží uživatelům a nabízí řadu služeb. Umožňuje vyhledávání pracovních pozic na jednom místě pomocí jednoduchého generátoru, kde lze navolit profesi či obor, dosažené vzdělání, pracovněprávní vztah a jiné.

V oblasti zaměstnanosti umožňuje portál též zaměstnavatelům vyhledávat potenciální zaměstnance. Dále jsou zde shromažďovány a aktualizovány informace o Úřadu práce České republiky, včetně elektronické úřední desky. Prostřednictvím služby EURES je uživatelům umožněn přístup k pracovním nabídkám v rámci celé EU. Portál se též zabývá sociálními službami, které s ohledem na zaměření práce budou rozebrány podrobněji, konkrétně na několika vybraných případech.⁸⁸

Integrovaný portál MPSV ČR rozlišuje celkem osm oblastí, ve kterých poskytuje informace a služby týkající se sektoru sociálních služeb a ty jsou rozděleny následovně:

- Státní sociální podpora,
- Dávky pěstounské péče,
- Pomoc v hmotné nouzi,
- Sociální služby,
- Dávky pro OZP (osoby se zdravotním postižením),
- Sociální kalkulačka,
- Pro organizace,
- Standardizovaný záznam sociálního pracovníka a dotace na sociální práce.

Každá z výše vyjmenovaných oblastí obsahuje obecné i specifické informace vztahující se k danému tématu. Poměrně přehledně jsou v rámci každého tématu k dispozici informace pro občany včetně jednotlivých dávek (stručný popis dávky, předpoklady nároku na dávku, způsoby vyplácení příslušné dávky).⁸⁹

Aplikace „Elektronické formuláře pro dávky státní sociální podpory a pěstounské péče“, která je součástí integrovaného portálu MPSV ČR slouží obdobně jako ePortál ke snadnější komunikaci s příslušnými úřady a jinými orgány. Prostřednictvím této aplikace je možné vyplnit, zkontrolovat, uložit či vytisknout příslušný formulář.

---

⁸⁸ Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/>.

⁸⁹ Sociální tematika. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc>.

Některé formuláře je možno (obdobně jako na ePortálu) podepsat elektronicky a odeslat pomocí datové schránky. Potíž je ovšem v tom, že řada služeb, které jsou portály nabízeny, stále není možné vyřídit zcela elektronicky a to i přes fakt, že elektronizace služeb je neustále na vzestupu a zároveň je to jeden z hlavních cílů eGovernmentu jako takového.

Použitím lišty „výběr formuláře“ v aplikaci se zobrazí seznam formulářů pro dávky státní sociální podpory a péčovské péče, dále také téměř dvacet druhů potvrzení (např.: o studiu, o zdravotním stavu, o denním vyměřovacím základu ovlivňujícího výši rodičovského příspěvku, ...), dále formuláře se souhlasem, případně nesouhlasem předání rodného čísla České poště, hlášení změn, evropské formuláře týkající se koordinace rodinných dávek a jiné, seznam formulářů pro sociální služby.⁹⁰

4.3 Vybrané příklady pro případovou studii

Účelem následujících podkapitol je na praktických příkladech demonstrovat průběh konkrétní situace z oblasti sociálních služeb. Dále je provedeno srovnání postupů v těchto situacích před účinností nařízení eIDAS a po nabytí jeho účinnosti, respektive jsou uvedeny návrhy, jak by mohl být pro tyto konkrétní životní situace využit potenciál nového nařízení, vedoucí ke zjednodušení celého procesu vyřízení určité žádosti, což navazuje na primární myšlenku celého eGovernmentu, tedy systém co nejvíce zjednodušit, tak, aby byl přístupný co největšímu počtu lidí, kteří jej budou umět využívat.

Příklady byly zvoleny především z důvodu aktuálně poměrně zdlouhavého procesu vyřízení. Dále také z důvodu demonstrování, že obě situace by mohly být řešeny zcela elektronicky, tedy bez nutnosti osobní návštěvy příslušné instituce.

4.3.1 Žádost o příspěvek na péči

Žádost o příspěvek na péči reprezentuje komunikaci mezi úřadem a žadatelem, tedy fyzickou osobou, která upravuje své záležitosti.

Žádost je k dispozici na Integrovaném portále MPSV ČR. Dále bude také názorně zobrazeno a vysvětleno, jak se postup změnil nebo by se mohl změnit s účinností nařízení eIDAS.

---

⁹⁰ Elektronické formuláře pro dávky státní sociální podpory a péčovské péče. Dostupné z: <https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/welcome/index.jsp>.

Žádost o příspěvek na péči – takový příspěvek se přiznává a následně vyplácí osobám, které nejsou ze zdravotních či jiných důvodů soběstačné. Jsou tudíž odkázány na péči a pomoc dalších osob. O příspěvek žádá osoba, o níž má být pečováno a té také náleží.

Jedná se o pravidelně se opakující dávku, která je dána za poskytnutou pomoc buď poskytovatelem sociálních služeb, či blízkou, případně jinou osobou. Příspěvek na péči slouží k úhradě běžných denních úkonů, jako je např.: zajištění stravy, osobní hygieny, úklidu a další.

Pro přiznání příspěvku na péči posuzuje sociální pracovník míru soběstačnosti žadatele, na základě lékařské zprávy se bere v potaz též aktuální zdravotní stav žadatele. Stupeň soběstačnosti je určován dle počtu úkonů, při kterých žadatel potřebuje poskytnutí pomoci další osobou. Čtvrtý stupeň závislosti – tzv. úplná závislost je definována denní pomocí při více než třiceti úkonech (u osoby mladší 18 let je úplná závislost definována více než dvaceti úkony denně). Výše příspěvku od 1. srpna 2016 je u úplné závislosti stanovena částkou 13.200 Kč.⁹¹

Tabulka 3 Výše příspěvku na péči

Stupeň závislosti	Osoby do 18 let	Osoby starší 18 let
1 – lehká	3 300	880
2 – středně těžká	6 600	4 400
3 – těžká	9 900	8 800
4 - úplná	13 200	13 200

Pozn.: Číselné údaje představují měsíčně vyplácenou částku v Kč.

Zdroj: OZP. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/148>. Zpracování vlastní.

Řízení o přiznání či nepřiznání příspěvku na péči je zahájeno podáním žádosti, tedy vyplněním příslušného formuláře (viz. Příloha 3) a jeho doručení na příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce České republiky. Tento formulář není možné podat elektronicky prostřednictvím datové schránky. Na základě doručené žádosti provede příslušný sociální pracovník šetření nutné ke zjištění stupně závislosti. Krajská pobočka Úřadu práce České republiky žádost o posouzení stupně závislosti zasílá OSSZ. OSSZ

⁹¹ OZP. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/148>.

posudek vydá na základě doložených lékařských zpráv a sociálního šetření. Posudek se zasílá zpět na krajskou pobočku Úřadu práce České republiky, která vydá rozhodnutí ve věci.⁹²

Vzhledem ke skutečnosti, že tento příspěvek je určen žadatelům, kteří potřebují pomoc druhých osob při běžných denních činnostech a s přihlédnutím k faktu, že se bude zřejmě velmi často jednat o osoby s omezenou pohyblivostí, bylo by účelnější zavést možnost úplného elektronického podání. Přijetí takového opatření by vedlo k většímu komfortu žadatelů, případně osob blízkých, které těmto osobám s vyplněním žádostí poskytují pomoc. Vzhledem k tomu, že šetření vedená sociálními pracovníky jsou realizována povětšinou v přirozeném prostředí žadatelů následně po doručení žádosti a s ohledem na fakt, že nařízení eIDAS zrovnoprávnjuje papírové a elektronické podání, nemělo by přijetí takového opatření v rámci elektronických formulářů integrovaného portálu MPSV ČR znamenat značný zásah ve smyslu momentálně fungujícího systému.

Naopak by to vedlo ke snížení administrativní zátěže u všech, v řízení zúčastněných orgánů. K větší pohodlnosti pro žadatele a zároveň k rychlejšímu způsobu doručení formuláře, potažmo k rychlejšímu vyřízení žádosti. Formulář viz Příloha 3.

Aplikace formuláře umožňuje osobě, která si chce vyplnit formulář přímo v počítači libovolně přecházet mezi částmi formuláře. Dále aplikace umožňuje uložit údaje, které osoba vyplnila, na disk a později dříve vložené informace opětovně načíst. Formulář je také možné uložit ve formátu PDF a následně ho vytisknout.

Pokud si osoba není jistá vyplněním jakékoli položky ve formuláři, lze využívat nápovědy, kde jsou uvedeny příklady a návody užitečné pro vyplňování. Aktuálně nejsou formuláře v aplikaci nastaveny tak, aby automaticky generovali a upozorňovali na logické chyby ve formulářích. Existuje zde tedy riziko tisku formuláře s chybou. Na závažnou chybu ovšem aplikace upozorní před tiskem (např.: neúplné údaje v adrese a podobně).

Dále v sekci sociální služby poskytuje Integrovaný portál MPSV ČR odkaz „Sociální poradce“. Tento odkaz je velmi užitečný, zejména co se týká poskytnutí informací na obecné rovině. Uživateli umožňuje získat rámcový přehled, zda má nárok na konkrétní dávku a v případě, že ano, sociální kalkulačka je schopna určit přibližnou výši dávky/příspěvku. Jedná se tedy především o informativní službu. Pokud by osoba měla

---

⁹² Zdravotní postižení. Dostupné z: <http://mpsv.cz/cs/8>.

zájem o přesnější informace, budou jí poskytnuty na příslušné pobočce Úřadu práce České republiky.⁹³

Mimo jiné lze v aplikaci formuláře také nalézt evropské formuláře, které se uplatňují při koordinaci rodinných dávek. Nárok na takovou dávku vzniká v případě, kdy je osoba v zaměstnaneckém či jiném poměru v jiné členské zemi EU, ačkoliv trvalý pobyt má hlášený na území České republiky. V takovém případě je dávka vyplácena na základě evropského formuláře (č. E401 a E411). Též na základě výměny informací mezi Českou republikou jakožto „domácím“ státem a příslušným členským státem, ve kterém žadateli vznikl nárok na žádání dávky.⁹⁴

Srovnání při využití nařízení eIDAS

V návaznosti na výše uvedené je spatřováno několik kroků, které by bylo teoreticky možné pozměnit v souvislosti s účinností nařízení eIDAS. Tyto úpravy by vedly ke zjednodušení celého procesu, zrychlení procesu doručení žádosti příslušnému úřadu, snížení administrativní zátěže dotčených stran (zejména orgánů činných v příslušném řízení) a většímu komfortu žádajících osob.

Integrovaný portál MPSV ČR umožňuje některé formuláře podávat prostřednictvím datové schránky. První úprava je tedy spatřována v realizaci úplného elektronického podání prostřednictvím datové schránky. Fyzické osoby nejsou povinny mít založenou datovou schránku. Nicméně tento jednoduchý krok by vedl k většímu komfortu podávajících osob v řešení nejen této situace, ale i mnoha dalších.

Dále by bylo žádoucí nastavit formuláře v aplikaci tak, aby byly schopny automaticky generovat a upozorňovat i na logické chyby při vyplňování formuláře, nejen na chyby formální. Pokud je podán chybně vyplněný formulář, opět se zdržuje celý proces vyřízení příslušné žádosti.

V rámci snižování administrativní zátěže by mělo být umožněno zasílat žádost přímo na příslušnou pobočku OSSZ (nyní se žádost zasílá na příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce České republiky, která dokumenty – žádost, lékařské zprávy,...; předává příslušné pobočce OSSZ k posouzení). Vzhledem k tomu, že OSSZ provádí zkoumání,

---

⁹³ Sociální kalkulačka. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc/poradce>.

⁹⁴ Nárok na rodinné dávky z jiného členského státu – formuláře E411, E401. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8867/sekce/narok>.

na základě kterého vydává příslušná krajská pobočka Úřadu práce České republiky rozhodnutí ve věci, mohl by být „ušetřen“ jeden „byrokratický“ krok.

Výše uvedené argumenty směřují ke snížení administrativní zátěže, ctění pravidla pouze jednou, rychlejšímu doručení a potažmo i dřívějšímu vyřízení žádosti.

Tabulka 4 Účastníci procesu u Žádosti o příspěvek na péči

Počet účastníků v řízení	Účastníci
3	Žadatel
	Krajská pobočka Úřadu práce ČR
	Okresní správa sociálního zabezpečení

Zpracování: Vlastní.

4.3.2 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb

Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb reprezentuje komunikaci úřadu s orgánem činným v oblasti sociálních služeb. Smyslem této komunikace je vyřízení záležitostí klienta.

Pomocí tohoto tiskopisu oznamuje ČSSZ příslušné zařízení poskytující sociální služby příjem klienta, který projevil souhlas s vyplácením důchodu do přijímajícího zařízení poskytující sociální služby skrze hromadný výplatní seznam. To vyžaduje nutnost smlouvy týkající se hromadného výplatního seznamu mezi ČSSZ a příslušným orgánem poskytujícím sociální služby.

Hlášení se ČSSZ zasílá nejpozději do dvou dnů ode dne přijetí klienta do příslušného zařízení. Podává se nejčastěji v listinné podobě s vlastnoručním podpisem klienta, razítkem zařízení poskytujícího sociální služby a vlastnoručním podpisem oprávněné osoby.⁹⁵

ePortál nabízí možnost tiskopis vyplnit nebo tiskopis vyplnit s přihlášením. Při volbě druhé varianty je vyplňující automaticky přesměrován na přihlášení se do datové schránky. Po úspěšném přihlášení je automaticky vrácen na formulář, který následně může vyplnit. Po vyplnění příslušných položek jsou nabízeny opět dvě možnosti – tisk anebo uložení rozpracovaných dat. Druhá varianta slouží k průběžnému uložení některých dat

⁹⁵ Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb. Dostupné z: <https://portal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-hpkzss>.

s tím, že se vyplňující může k dokončení formuláře vrátit později. Tiskopis lze také načíst z počítače, pokud jej má vyplňující stažen.

Formulář je poměrně stručný a dobře strukturovaný. Je vyžadována základní identifikace přijímajícího zařízení poskytujícího sociální služby a též základní identifikace přijímaného klienta. Dále je nutné vyplnit celé datum, kdy zařízení poskytující sociální služby klienta přijalo. Posledním bodem je vyjádření souhlasu klienta s vyplácením důchodu do přijímajícího zařízení poskytující sociální služby skrze hromadný výplatní seznam. Jak je již uvedeno výše, aby byl formulář platný, vyžaduje se podpis oprávněné osoby včetně razítka příslušného zařízení poskytujícího sociální služby a podpis klienta.

Aby mohl být formulář odeslán elektronicky, vyžaduje se podmínka zřízení uznávaného elektronického podpisu na straně zařízení poskytujícího sociální služby i na straně poživitele důchodu. Jedná o druh elektronického podpisu, který usnadňuje komunikaci s úřady. Opět v případě úplného elektronického podání dochází ke snížení administrativních nákladů a zkrácení doby podání.

Tento praktický příklad demonstruje především to, jak by využívání možností elektronizace ve veřejné správě pomohlo institucím (v tomto případě sociálním zařízením) rychleji a efektivněji komunikovat s příslušnými orgány v tomto případě s ČSSZ). Jak je zřejmé, je zde ale nutnost součinnosti fyzické osoby (v tomto případě klienta/poživatele důchodu).

V návaznosti na účinnost nařízení eIDAS by mělo dojít ke zjednodušení celého procesu opatřování si takového podpisu. V případě nenáročného získání by potom tímto podpisem disponovalo daleko více osob, které by jej mohly široce využívat při komunikaci s úřady činných ve veřejné správě.

Srovnání při využití nařízení eIDAS

I v tomto případě bylo nalezeno několik momentů, které by mohly být pozměněny. Zejména fakt, že nařízení eIDAS zrovnoprávňuje elektronicky podaný dokument s listinným, obdobně také elektronický podpis s podpisem vlastnoručním. Respektive v nařízení eIDAS je uvedeno, že elektronickému dokumentu či podpisu nesmí být upírány právní účinky pouze pro jeho elektronickou formu. Pro orgány v rámci veřejné správy, které mezi sebou komunikují, tím jistě dojde k rychlejší, a efektivnější komunikaci. S tím souvisí opět snižování administrativní zátěže spojené s jednotlivými úkony.

Mimo jiné elektronické doručování je rychlejší, nežli doručování listinné. Výhodou je také přístup k datové schránce 24/7 a tedy možnost odeslání dokumentu kdykoli a jeho okamžité uložení v datové schránce příjemce.

Pokud by úřady byly „nuceny“ komunikovat pouze elektronicky, došlo by k jednotnému formátu komunikace a zvýšení využívání elektronických služeb. Nařízení eIDAS řeší také otázku bezpečnosti elektronických podpisů a služeb.

Tabulka 5 Účastníci procesu podání Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb

Počet účastníků řízení	Účastníci řízení
3	Odpovědná osoba zastupující zařízení sociálních služeb
	Klient
	Česká správa sociálního zabezpečení

Zpracování: Vlastní.

4.4 Návrh úprav elektronických služeb

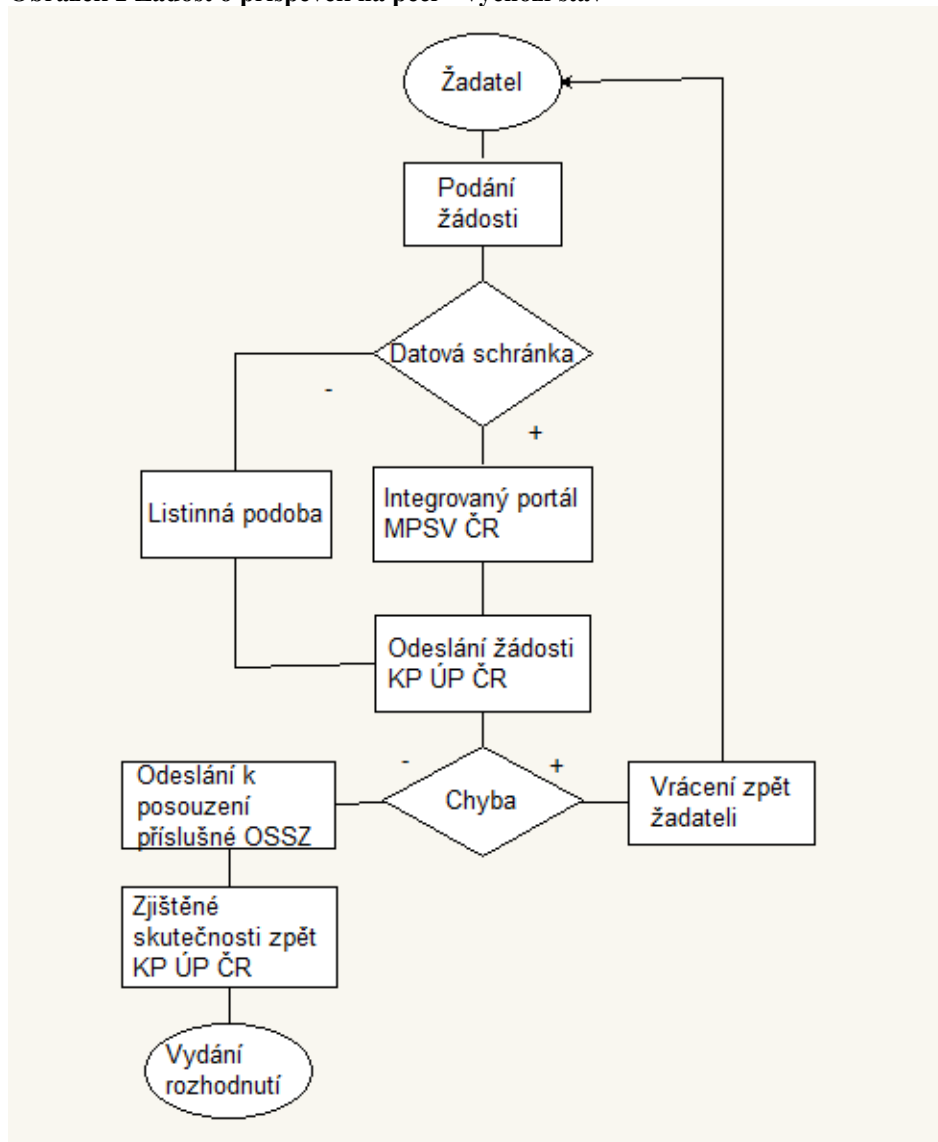
Následující podkapitoly jsou věnovány rozboru vybraných příkladů, které jsou popsány výše. Pomocí diagramů jsou znázorněny výchozí stavy popsaných procesů, tedy procesu podání žádosti o příspěvek na péči a procesu podání hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb. Následně jsou uvedeny navrhované změny pro oba případy. Navržené změny jsou podloženy argumenty, které jsou následně sumarizovány v závěru práce.

4.4.1 Příklad 1 Žádost o příspěvek na péči

Př. 1 Žádost o příspěvek na péči

Obrázek 1 Žádost o příspěvek na péči – výchozí stav

Vytvořeno prostřednictvím programu Diagram Designer. Zpracování vlastní.

Legenda:

Jedná se o digram tzv.: úplné alternativy. Znaky algoritmu jsou definovány následovně:

○ - označení začátku a konce algoritmu

□ - označení běžného kroku

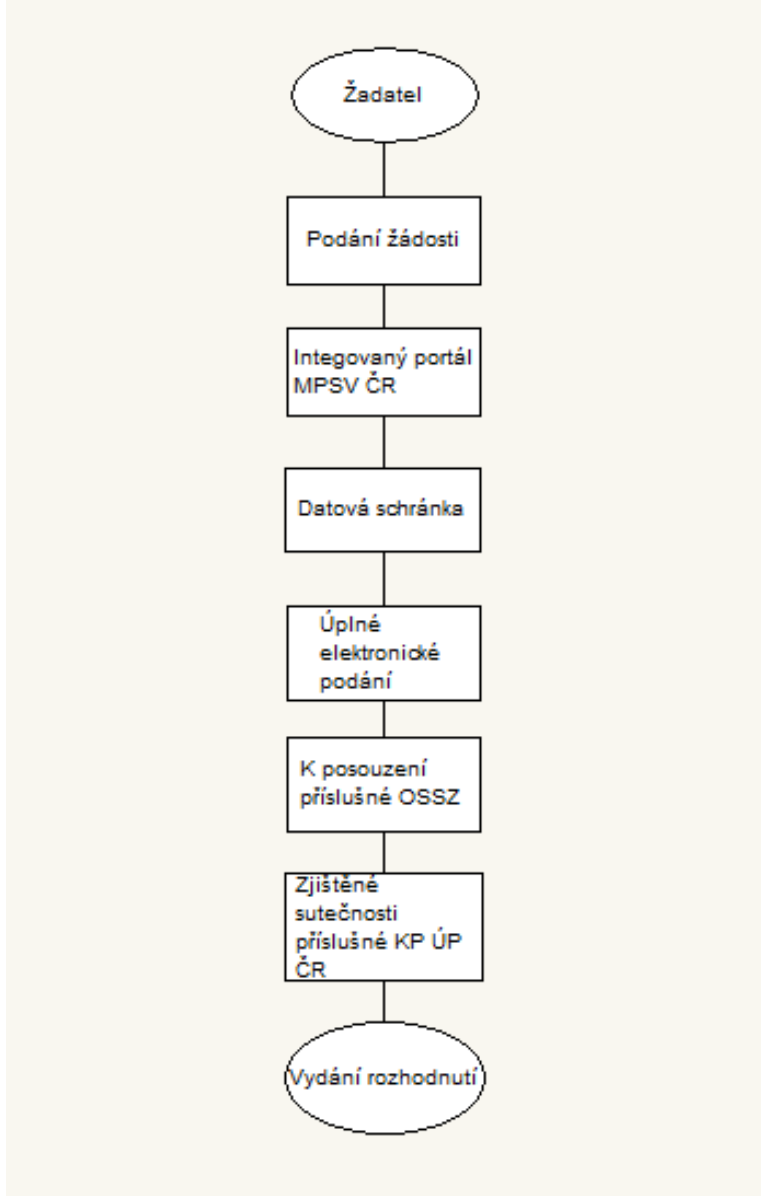
◇ - označení podmíněného výrazu

↓ | - označení pro spojovací čáru (pokud další krok logicky navazuje, použije se pouze čára, pokud se přeskakuje mezi kroky, použije se šipka)

+/- označení pro ano/ne

Následující obrázek znázorňuje možný budoucí stav po realizaci navrhovaných změn. Hlavním účelem zjednodušení bylo snížení administrativní a časové zátěže na zúčastněné subjekty a zvýšení stupně elektronizace služeb poskytovaných na Integrovaném portálu MPSV ČR.

Obrázek 2 Žádost o příspěvek na péči – budoucí stav (navrhovaná změna)

Vytvořeno prostřednictvím programu Diagram Designer. Zpracování vlastní.

Legenda:

Jedná se o tzv.: sekvenční diagram. Znaky algoritmu jsou definovány následovně:

○ - označení začátku a konce algoritmu

□ - označení běžného kroku

| - označení pro spojovací čáru

Z výše uvedených grafů je zřejmé, že správnou implementací nařízení eIDAS by mohlo být docíleno nejen značného zkrácení celé doby procesu vyřizování žádosti a to ve vztahu k několika hlavním změnám, kterými jsou:

- Zřízení datové schránky žadatelem (v případě, že osoba doposud datovou schránkou nedisponuje) a tedy následně možnost úplného elektronického podání,
- úprava formulářů na Integrovaném portále MPSV ČR (zejména nastavení na generování logických chyb ve formuláři),
- vynechání administrativního kroku v podobě zasílání vyplněného formuláře přímo na příslušnou OSSZ.

Proces založení datové schránky pro fyzické osoby není obligatorní. Ovšem zřízení je velmi jednoduché. Zažádat o zřízení datové schránky lze na jakémkoli kontaktním místě veřejné správy (v současnosti na většině poboček České pošty). Na Czech Pointu stačí předložit pouze občanský průkaz, na jehož základě je provedena legalizace osobních údajů. Po úspěšném ověření jsou osobě zaslány poštou přihlašovací údaje pro prvotní přihlášení. Případně je možné si přihlašovací údaje vyzvednout na příslušném kontaktním místě veřejné správy.⁹⁶

Pro práci s datovou schránkou je nutné mít podporovaný webový prohlížeč a aplikace sloužící k otevírání a stahování příloh ve zprávách (nejčastěji formáty DOC,PDF, XML,JPG). K práci s datovou schránkou lze využívat i řadu aplikací, jako např.: iDatovku. Datová schránka funguje na obdobném principu jako e-mailová schránka. Orientace v datové schránce proto není pro většinu uživatelů problém. V případě, že má osoba zřízenou datovou schránku, jsou potom orgány veřejné moci povinny k zasílání pošty přednostně do datové schránky. Mimo jiné je zřízení datové schránky zdarma, tudíž uživatelé nejsou odrazováni platbou či složitým založením datové schránky.

Při komunikaci s úřady či jinými orgány činnými ve veřejné správě se na osoby využívající komunikaci skrze datovou schránku nevztahují žádné poplatky. Tedy nejen zřízení, ale také užívání datové schránky ve výše uvedeném kontextu je poskytováno zdarma.

Nejkomplikovanější změnou by se mohly jevit změny na Integrovaném portále MPSV ČR. Momentálně jsou veškeré formuláře na tomto portále nastaveny tak, že automaticky

---

⁹⁶ Datové schránky: Jste poprvé v systému datových schránek?. Dostupné z: <https://www.mojedatovaschranka.cz/static/pages/info.html>.

generují formální chyby – žadatel například zapomene uvést číslo ulice či jiný údaj. V takovém případě je vyplňující osoba upozorněna na doplnění příslušného údaje. Přesto se ovšem může stát, že žadatel podá chybně vyplněný formulář. Není totiž zajištěna oprava logických chyb. Přestože formulář k podání Žádosti o příspěvek na péči je rozdělen 6 sekcí A – G, k těmto chybám stále dochází. Proto je třeba podniknout kroky směřující k eliminaci tohoto jevu.

Vynechání administrativního kroku v nezasílání žádosti na příslušnou Krajskou pobočku Úřadu práce České republiky, respektive zaslání žádosti přímo na příslušnou OSSZ by mělo vést ke snížení administrativní zátěže na Krajské pobočky ÚP a také by tato úprava mohla vést k efektnějšímu a rychlejšímu způsobu vyřízení celé záležitosti. Případné chyby ve formuláři by s žadatelem řešila přímo příslušná OSSZ. V tomto případě by se tedy jednalo o přenos části kompetencí z úrovně krajských poboček na pobočky okresní.

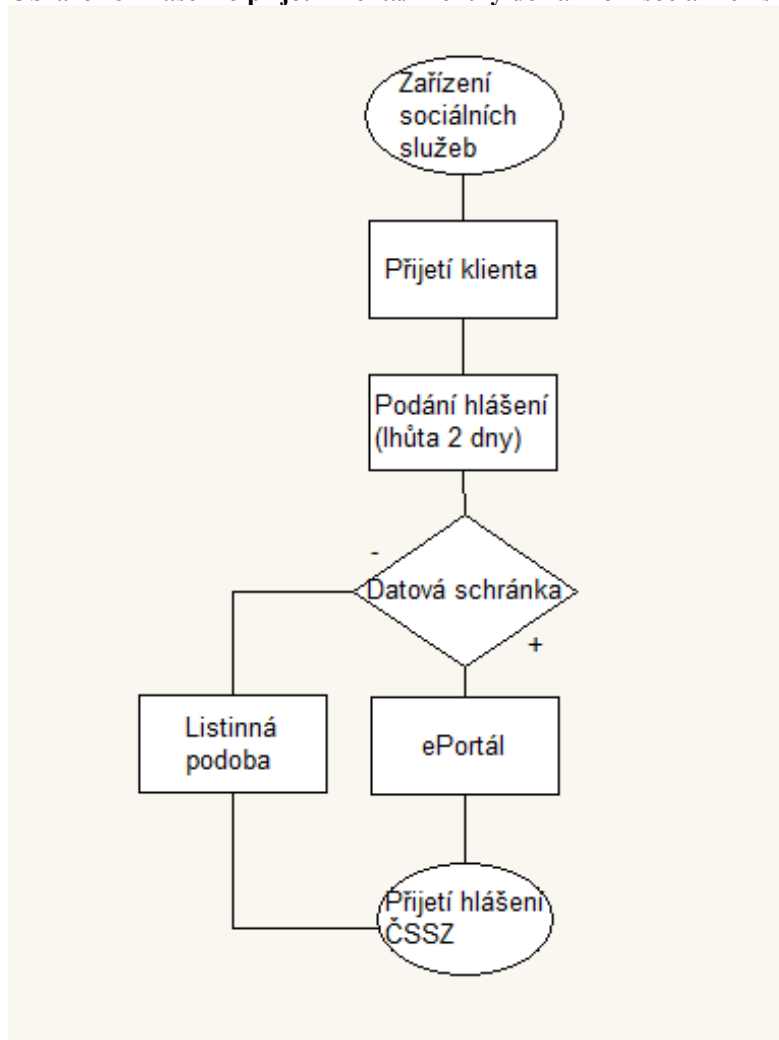
Vzhledem k faktu, že nařízení eIDAS zrovnoprávňuje listinné a elektronické podání, jeví se výše uvedené změny jako žádoucí ve smyslu využívání plného rozsahu stále se modernizující oblasti elektronizace veřejné správy.

4.4.2 Příklad 2 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb

Př. 2 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb

Stav před nabytím účinnosti nařízení eIDAS

Obrázek 3 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb – výchozí stav

Vytvořeno prostřednictvím programu Diagram Designer. Zpracování vlastní.

Legenda:

Jedná se o digram tzv.: neúplné alternativy. Znaky algoritmu jsou definovány následovně:

- označení začátku a konce algoritmu

- označení běžného kroku

- označení podmíněného výrazu

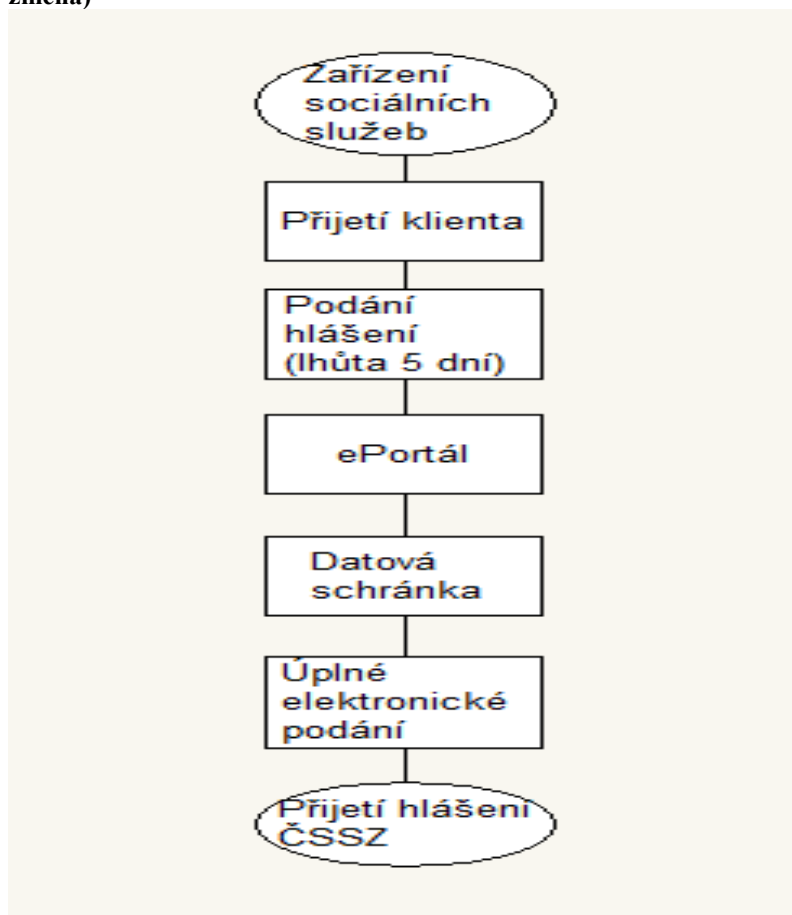

- označení pro spojovací čáru (pokud další krok logicky navazuje, použije se pouze čára, pokud se přeskakuje mezi kroky, použije se šipka)

+/- označení pro ano/ne

Následující obrázek znázorňuje možný budoucí stav po realizace navrhovaných změn, které jsou reprezentovány zjednodušenými postupy, snížením administrativní zátěže, zvýšením stupně elektronizace (úplné elektronické podání).

Obrázek 4 Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb – budoucí stav (navrhovaná změna)

Vytvořeno prostřednictvím programu Diagram Designer. Zpracování vlastní.

Legenda:

Jedná se o tzv.: sekvenční diagram. Znaky algoritmu jsou definovány následovně:

- - označení začátku a konce algoritmu
- - označení běžného kroku
- | - označení pro spojovací čáru

I v tomto druhém příkladu jsou znatelné mezery ve využívání elektronických služeb. Převaha listinného podání u tohoto hlášení je s největší pravděpodobností způsobena absencí zřízeného uznávaného elektronického podpisu na straně klientů sociálního zařízení. S ohledem na stále se rozvíjející a rozšiřující elektronickou komunikaci mezi

fyzickou osobou a orgány veřejné moci, lze tvrdit, že se zvyšuje i počet osob, jež disponují elektronickým podpisem. Problém by mohl nastat ve specifikaci elektronického podpisu, který je třeba k takovému podání. Nejasnost v oblasti jednoznačného určování elektronických podpisů je rozebírána v podkapitole 4.1.4. Dopady nařízení eIDAS na právnické a fyzické osoby.

Možnost úplného elektronického podání by zjednodušila celý proces podání hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb. Také by zajištěno spolehlivější odeslání na jedné straně a přijetí na straně druhé.

Vzhledem k faktu, že zařízení poskytující sociální služby má na podání hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb dva dny, bylo by elektronické doručování a komunikace nanejvýše žádoucí.

Z výše znázorněných vývojových diagramů si lze povšimnout jedné zásadní změny. V obou případech je zřejmé, že využitím potenciálu nařízení eIDAS jsou zúčastněné strany schopny snížit administrativní zátěž v průběhu celého řízení. To je velmi podstatné pro zvýšení efektivity celého procesu vyřizování jakékoli žádosti. Za snížení administrativní zátěže se v tomto případě považuje zejména vynechání některých kroků z celého postupu a též zvýšení využívání dostupných prostředků v rámci elektronické komunikace.

Konkrétně tedy v prvním případě, týkajícího se podání žádosti o příspěvek na péči, umožnit žadateli podání žádosti přímo k příslušné OSSZ, která provádí celé posuzování věci. Dále tedy dostat do podvědomí občanů výhody elektronického doručování, zejména časovou flexibilitu, nefixovanost na místo odeslání, jistotu doručení a dále také jednoduchost zřízení datové schránky.

Prostřednictvím datové schránky lze následně snadněji komunikovat s úřady. V rámci zkoumaných portálů ČZZS – ePortál a Integrovaného portálu Ministerstva vnitra České republiky se uživatelům s datovou schránkou nabízí další široká škála služeb, které mohou snadno využívat, mimo jiné i online vyplňování některých formulářů. V tomto případě byl shledán nedostatek na obou uvedených portálech v tom smyslu, že dosud ne všechny žádosti lze vyřídit prostřednictvím elektronické komunikace. V tomto bodě by zcela jistě měla být přijata opatření ke zjednání nápravy, tedy aby bylo možné veškeré nabízené služby vyřizovat elektronicky.

V případě, že by žadatelům bylo více služeb zpřístupněno dálkově, byli by více motivováni elektronických služeb využívat. Zvýšení míry užívání elektronických podání s sebou mimo jiné nese také zvýšení obecné míry důvěry v elektronické služby.

Bezpečnost elektronických služeb je posílena nejen nařízením eIDAS, které stanovuje v některých oblastech zpřísnění bezpečnostních prvků. Otázku bezpečnosti elektronických služeb, elektronické komunikace a celkově elektronizace veřejné správy je také podpořena přijetím zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

Snížením administrativní zátěže se zvyšuje pravděpodobnost rychlejšího procesu řízení, což je záležitost ceněná zejména ze strany klientů/žadatelů. U podání jakékoli žádosti, respektive k posouzení a vyřízení žádosti mají úřady časově omezené lhůty. Dřívější doručení příslušné žádosti tedy i úřadům zajišťuje dostatečný prostor pro pečlivé posouzení žádosti a předání podkladů rozhodujícímu orgánu.

Například v druhém uvedeném příkladu týkajícího se hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb podává příslušný formulář na ČSSZ dané zařízení poskytující sociální služby. Zákonnou povinností zařízení poskytujícího sociální služby je toto hlášení podat ČSSZ nejdéle do dvou dní ode dne přijetí klienta/klienta do péče. Vezmeme-li v úvahu, že je třeba úplné vyplnění a podání žádosti v tomto časovém intervalu, jeví se elektronické podání jako jednodušší a efektivnější způsob.

Příslušné zařízení poskytující sociální služby musí mít souhlas klienta s tím, že jeho důchod bude vyplácen prostřednictvím hromadného výplatního seznamu do příslušného zařízení poskytujícího sociální služby, které ho přijalo do péče. Aby bylo možné hlášení o přijetí klienta/klientky do péče možno podat elektronicky, je třeba, aby i klient disponoval uznávaným elektronickým podpisem. Argumenty pro opatření si elektronického podpisu u žadatelů, respektive fyzických osob, jsou uvedeny výše.

5 Výsledky a diskuse

Závěr praktické části je věnován rozboru vybraných příkladů za pomoci SWOT analýzy. Cílem bylo zejména poukázat na slabé stránky obou zkoumaných případů a identifikovat jejich příležitosti. Podkapitola 5.2 je věnována porovnání vlastních návrhů s národním architektonickým plánem, respektive cílem této části práce bylo poukázat na soulad navrhovaných řešení s tímto dokumentem. A to včetně posouzení dopadů nařízení eIDAS ve vztahu k národnímu architektonickému plánu.

5.1 SWOT analýza

SWOT analýza má široké spektrum využití. Jejím účelem je napomoci identifikovat silné a slabé stránky, jež souvisí s vnitřním prostředím analyzované problematiky a příležitosti a ohrožení vyskytující se v prostředí vnějším. Veškeré identifikované silné/slabé stránky a příležitosti/ohrožení nemusí mít na analyzovanou oblast stejný dopad. Některé příležitosti/ohrožení mohou mít vyšší významnost než jiné. Obdobně také silné/slabé stránky. Jedná o statickou analýzu, která ovšem umožňuje rychlou a snadnou orientaci v silných/slabých stránkách a příležitostech/ohrožení a umožňuje tak rychlou reakci na přijetí případných změn.⁹⁷

Následně je uvedena SWOT analýza pro obě výše zkoumané situace. Pozornost byla zaměřena především na překážky týkající se realizace (implementace) uvažovaných změn a zjednodušení.

Tabulka 6 SWOT matice - Žádost o příspěvek na péči

Slabé stránky (W) Úprava tiskopisů (generování logických a formálních chyb) Přehlednost portálu Nepovinné zřízení datové schránky fyzickou osobou	Silné stránky (S) Dostupnost služeb občanům Přístup 24/7 Nezávislost na místě a čase
Příležitosti (O) Úplné elektronické podání Snížení administrativní zátěže Zrychlení procesu	Ohrožení (T) Nepřípravenost integrovaného portálu MPSV ČR

Zdroj: TICHÁ, Ivana a Jan HRON. *Strategické řízení*, s. 119. Zpracování: Vlastní.

⁹⁷ TICHÁ, Ivana a Jan HRON. *Strategické řízení*, s. 118.

Legenda:

WO strategie – hledání – strategie, která využívá identifikovaných příležitostí jako prostředek pro eliminaci definovaných slabých stránek. V tomto konkrétním je právě tato strategie žádoucí.

SO strategie – využití – tato strategie zobrazuje žádoucí stav. Využití silných stránek v kombinaci s identifikovanými příležitostmi v sobě nese potenciál největšího úspěchu.

WT strategie – vyhýbání – je definována jako strategie obranná. Tedy vyhnout se potenciálnímu ohrožení a snaha eliminovat slabé stránky.

ST strategie – konfrontace – strategie využívající silných stránek k odstranění potenciálního, či reálného ohrožení. Jedná se o nejvíce riskantní strategii.⁹⁸

Největším problémem v prvním zkoumaném případě je nepřipravenost Integrovaného portálu MPSV ČR a to ve smyslu, kdy řadu nabízených služeb není možné vyřídit zcela elektronicky. Např.: z důvodu nemožnosti odeslat vyplněný formulář přímo. V případě, kdy by fyzické osoby disponovali datovou schránkou a formuláře by byly nastaveny na generování logických a formálních chyb, eliminovalo by se vrácení žádostí z důvodu chybně vyplněných formulářů. Podání skrze datovou schránkou by také urychlilo celý proces a to zejména z důvodu, že podávající osoba není limitována otevírací dobou úřadu. Podání by tak mohla provést z pohodlí domova, případně podat elektronicky na úřadě, jestliže nedisponuje počítačem a připojením k internetu. Podání skrze datovou schránku má také výhodu v jistotě doručení. Pro komunikaci s úřady není doručování skrze datovou schránku pro fyzické osoby zpoplatněno.

Hlavní pozornost by tedy měla být zaměřena na modernizaci portálu jako takového. Dále nastavit formuláře tak, aby umožňovali odeslání online z portálu, či prostřednictvím datové schránky, čímž by mohlo dojít také ke zvýšení využívání elektronických služeb občany.

---

⁹⁸ TICHÁ, Ivana a Jan HRON. *Strategické řízení*, s. 119.

Tabulka 7 SWOT matice - Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb

Slabé stránky (W) Podací lhůta Nepřipravenost ePortálu ČSSZ Úprava tiskopisů (generování logických a formálních chyb)	Silné stránky (S) Dostupnost služeb ePortálu ČSSZ Přístup 24/7 Nezávislost na místě a čase
Příležitosti (O) Úplné elektronické podání Snížení administrativní zátěže Zrychlení procesu	Ohrožení (T) Uznávaný elektronický podpis klienta/klientky

Zdroj: TICHÁ, Ivana a Jan HRON. *Strategické řízení*, s. 119. Zpracování: Vlastní.

Legenda:

WO strategie – hledání – strategie, která využívá identifikovaných příležitostí jako prostředek pro eliminaci definovaných slabých stránek. V tomto konkrétním je právě tato strategie žádoucí.

SO strategie – využití – tato strategie zobrazuje žádoucí stav. Využití silných stránek v kombinaci s identifikovanými příležitostmi v sobě nese potenciál největšího úspěchu.

WT strategie – vyhýbání – je definována jako strategie obranná. Tedy vyhnout se potenciálnímu ohrožení a snaha eliminovat slabé stránky.

ST strategie – konfrontace – strategie využívající silných stránek k odstranění potenciálního, či reálného ohrožení. Jedná se o nejvíce riskantní strategii.⁹⁹

V druhém zkoumaném případě je za jeden z hlavních problémů považována dvoudenní podací lhůta. Již v předchozí kapitole je navrhováno prodloužení této podací na pět kalendářních dní. To především z důvodu, že pokud je hlášení podáváno listinnou podobou, je tato lhůta objektivně velmi krátká. Úplné elektronické podání by bylo možné, ovšem pouze v případě, kdy by odpovědná osoba zastupující zařízení sociálních služeb i klient/klientka přijatý do péče disponovali uznávaným elektronickým podpisem. Nařízení eIDAS zvyšuje bezpečnost prvků elektronického podpisu. Navíc zavazuje členské státy EU uznávat tento druh podpisu přeshraničně. V případě, kdy si osoba takový podpis zřídí, může vyřizovat své záležitosti i v jiném členském státě. Vyvazuje se tak tedy ze závislosti na místě a čase. V případě, že by klient/klientka disponovali tímto podpisem, snížila

⁹⁹ TICHÁ, Ivana a Jan HRON. *Strategické řízení*, s. 119.

by se administrativní zátěž na zařízení sociálních služeb, které by tak mohlo plně využívat podání zcela elektronicky.

5.2 Posouzení dopadů eIDAS na elektronické služby a NAP

Smyslem tvorby Národního Architektonického Plánu (dále jen NAP) je výstavba jednotné architektury eGovernmentu, která bude postavena na společných (jednotných) pravidlech. Účelem je standardizovat procesy. Zefektivnit služby samotné i způsoby jejich poskytování. S tím souvisí mimo jiné také provázanost jednotlivých služeb. V tomto smyslu tedy zejména předávání referenčních údajů mezi jednotlivými úřady prostřednictvím systémů, jako jsou základní registry a jiné.¹⁰⁰ K výše popsanému směřuje i samotné nařízení eIDAS, zejména tedy standardizace a jednotnost poskytování některých služeb. NAP také směřuje k aktivnímu podílení se na legislativě, což právě nařízení eIDAS v některých oblastech členským státům umožňuje.

NAP je propojen se strategickým rámcem rozvoje eGovernmentu pro období 2014 – 2020, kdy ctí všechny strategické cíle (4) i cíle specifické (12). Zejména pak tedy v souvislosti s nařízením eIDAS specifický cíl snižování byrokratické zátěže, a strategický cíl zvýšení dostupnosti a transparentnosti eGovernmentu.

V návaznosti na eIDAS dále také dobudování systému elektronické identifikace, autentizace dokumentů, důvěryhodné doručování a další agendy, kterými se nařízení eIDAS zabývá.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat spíše pozitivní přínosy nařízení eIDAS pro legislativu České republiky. Respektive lze shledávat pozitivní dopady pro jednotnější a efektivnější způsob fungování celého systému eGovernmentu v České republice. Dále také zvýšení bezpečnosti elektronických služeb a elektronické komunikace a s tím související zvýšení využívání elektronických služeb nejen občany, ale i úřady mezi sebou. Konkrétní návrhy úprav elektronických služeb představených v rámci případové studie jsou v souladu s NAP a využívají možností nařízení eIDAS. Lze tedy konstatovat vysokou míru shody vlastních návrhů, nařízení eIDAS i NAP.

Přechodné období, ve kterém se Česká republika bude nacházet až do září roku 2018 dává prostor pro přijetí veškerých nezbytných opatření, z nichž některá již přijata byla nebo

---

¹⁰⁰ KUCHAR, Petr a Ondřej FELIX. *Národní architektonický plán eGovernmentu ČR: Cíle, stav, budoucnost* [online].

se nachází v procesu přijímání, případně implementace (viz. např.: adaptační zákony). Struktura eGovernmentu má tak potenciál stát se efektivněji a jednodušeji působícím systémem, v jehož prostředí budou služby snadněji dostupné. Rychlost vyřizování jednotlivých žádostí stoupne, stejně jako rychlost doručování v případě úplného elektronického podání, jehož hlavním smyslem je co nejvíce zjednodušit jakékoli podání a to ve smyslu nezávislosti na místě i čase.

6 Závěr

Hlavním cílem práce bylo zhodnotit dopady nařízení eIDAS na elektronické služby pro životní situace v resortu práce a sociálních věcí z pohledu občana. S ohledem na hlavní cíl práce byly vybrány tři dílčí cíle, jejichž podstatou bylo poskytnout komplexnější pohled na danou problematiku za účelem integrace zkoumaných segmentů.

V teoretické části byly prostřednictvím obsahové analýzy odborných informačních zdrojů a dokumentů popsány a vysvětleny stěžejní oblasti související zejména s jednotným digitálním trhem EU, eGovernmentem, elektronickou komunikací a dalšími souvisejícími skutečnostmi.

Byly tedy rozebrány jednotlivé agendy nařízení eIDAS včetně dopadů na legislativu České republiky. Vzhledem ke stanovenému rozsahu diplomové práce byla pozornost zaměřena především na stěžejní agendy ve vztahu ke stanovenému cíli práce. Dále teoretická část práce obsahuje popis aktuální situace v české legislativě a na půdě EU. Pozornost byla věnována zejména jednotnému digitálnímu trhu, Strategii Evropa 2020 a indexu DESI. Závěr teoretické části práce je zaměřen na úvod do problematiky sektoru sociálních služeb a to z důvodu vztažení praktické části diplomové práce na tento sektor.

Sektor sociálních služeb byl zvolen jako reprezentativní vzorek pro demonstrování dopadů a efektivnosti nařízení eIDAS v běžném životě. V praktické části byla využita metoda případové studie, stávající ze dvou příkladů, reprezentujících občany EU a orgány realizující činnost v rámci veřejné správy. Nejprve byla podrobně zkoumána situace legislativy České republiky v této oblasti, povinnosti, které nařízení eIDAS České republice, jakožto členskému státu EU, ukládá v souvislosti s již přijatými, či plánovanými opatřeními. Česká republika na to reagovala zejména tedy tzv. adaptační zákony a harmonizací definic zásadních pojmů obsažených v nařízení eIDAS a českých právních předpisech.

Pro případovou studii byl zvolen sektor sociálních služeb. V tomto sektoru pak byly vytyčeny dva významné internetové portály. Pro demonstraci dopadů nařízení eIDAS na občana EU byl zvolen Integrovaný portál, spravovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky, který představuje významný orgán veřejné moci v sociální oblasti. Pro demonstraci dopadů nařízení eIDAS na orgány realizující svou činnost ve veřejné správě byl zvolen ePortál, jež spadá pod správu České správy sociálního zabezpečení, jež je též významným aktérem v oblasti sociálních služeb. Oba internetové portály byly

popsány, byl vysvětlen princip, na kterém fungují a k čemu slouží. V souvislosti s účinností nařízení eIDAS bylo zjištěno, že není využit veškerý potenciál, který s sebou eGovernment a elektronizace služeb přináší. Nabídka služeb obou portálů je poměrně široká, ovšem míra využití služeb je zřejmě nižší a to především z důvodu, že řada úkonů stále není proveditelná zcela elektronicky, z jednoho místa. Také byla zjištěna nedostatečná implementace pravidla „pouze jednou“. Pravděpodobnou překážkou v úplné elektronizaci nabízených služeb je také technická nevybavenost portálů.

Veškeré tyto problémy vyúsťují ve zvýšenou administrativní zátěž doléhající na všechny zúčastněné strany. Je tedy zapotřebí neustále inovovat nejen služby, ale zejména způsoby jejich poskytování. Česká republika se momentálně nachází v tzv: přechodném období, které by mělo sloužit právě k přijetí stěžejních opatření, včetně využití potenciálu, který s sebou nařízení eIDAS přináší.

V rámci Integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky byl zkoumán proces vyřizování žádosti o příspěvek na péči. Byla popsána situace před nabytím účinnosti nařízení eIDAS včetně upozornění na největší mezery, které byly v procesu zjištěny. Následně byl navržen postup využívající nařízení eIDAS, který by měl sloužit ke zjednodušení a zrychlení celého procesu vyřízení dané žádosti.

V rámci ePortálu České správy sociálního zabezpečení byl zkoumán proces hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb. Obdobně jako v předchozím případě byl rozebrán stav před nabitím účinnosti nařízení eIDAS s podtržením zásadních nedokonalostí. Dále byly navrženy možné změny v celém postupu, které by vedly ke zjednodušení celého procesu s uplatňováním pravidla „pouze jednou“.

Obě navrhovaná řešení nejsou jedinou možnou variantou, jak by bylo možné nařízení eIDAS využít pro prospěch zúčastněných stran s ohledem na českou legislativu. Závěrem je třeba podotknout, že na úspěchu nařízení eIDAS nezávisí pouze úprava a harmonizace legislativních předpisů jednotlivých členských států. Aby bylo reálně docíleno praktického využívání veškerých platných předpisů zabývajících se oblastí elektronizace, eGovernmentu a elektronické komunikace, je zapotřebí usilovně budovat jednotný digitální trh napříč EU a budovat důvěru občanů v elektronické služby, aby bylo zvýšeno procento využívání těchto služeb.

I na úrovni EU budou jistě v průběhu dalších let přijímána opatření v souvislosti s nařízením eIDAS, jejichž snahou bude zajištění co nejefektivnějšího fungování a zajištění vysoké míry důvěry v elektronizaci a elektronické služby.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné dokumenty:

BÍLEK, Filip a Ondřej FELIX. Nařízení eIDAS (nařízení Evropského parlamentu a Rady o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním trhu). In: *Local and regional information society: ISSS*. Hradec Králové, 2014, s. 4.

Egovernment: elektronizace veřejné správy. Praha: Infocom, 2016, 5(3). ISSN 1801-9420.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES. In.: Brusel: Evropský parlament a Rada EU, 2014, ročník 2014, číslo 910.

TICHÁ, Ivana a Jan HRON. *Strategické řízení*. Praha: Credit, 2002. ISBN 80-213-0922-9.

Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. In.: Praha: Parlament České republiky, 2016, ročník 2016, číslo 297.

Zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In.: Praha: Parlament České republiky, 2016, ročník 2016, číslo 298.

Elektronické dokumenty:

Aktivity a plány MV ČR v oblasti el.identifikace a služeb vytvářejících důvěru. In: KUCHAR, Petr. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016, s. 22 [cit. 2016-11-06]. Dostupné z: www.mvcr.cz

A Digital Single Market for Europe. In: *European Commission* [online]. Brusel: European Commission, 2015, s. 10 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/publications/digital-single-market-europe-one-year_en

Co je eGovernment? In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>

Czech Point. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx>

Datové schránky: Jste poprvé v systému datových schránek? *Moje datová schránka* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <https://www.mojedatovaschranka.cz/static/pages/info.html>

Datové schránky. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-datove-schranky.aspx>

Digital Agenda for Europe: what would it do for me? In: *European Commission* [online]. Brusel: European Commission, 2010 [cit. 2016-07-06]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-199_en.htm?locale=en

Elektronické formuláře pro dávky státní sociální podpory a pěstounské péče. *Integrovaný portál MPSV* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/welcome/index.jsp>

EPodání. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/e-podani/e-podani.htm>

EPortál online služby. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <https://eportal.cssz.cz/>

Evropská komise. *EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*. Brusel, 2010.

Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb. *EPortál* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení [cit. 2016-12-21]. Dostupné z: <https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-hpkzss>

Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/>

Jak je na tom Česká republika s digitální transformací? Údaje za rok 2016 odhalují, co je třeba učinit. In: *Evropská komise* [online]. Brusel: Evropská komise, 2016, s. 3 [cit. 2016-07-08]. Dostupné z: www.europa.eu

KUCHARŤ, Petr a Ondřej FELIX. *Národní architektonický plán eGovernmentu ČR: Cíle, stav, budoucnost* [online]. In: . Konference itSMF. Praha: Ministerstvo Vnitra České republiky, 2015, s. 26 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.cssi.cz/cssi/n%C3%A1rodn%C3%AD-architektonick%C3%BD-pl%C3%A1n-egovernmentu-%C4%8Dr>

Monitoring the Digital Economy & Society 2016 - 2021. In: *European Commission* [online]. Brusel: European Commission, 2015, s. 51 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: www.ec.europa.eu

Nárok na rodinné dávky z jiného členského státu – formuláře E411, E401. In: *Euroskop.cz* [online]. Praha: Vláda České republiky, 2016 [cit. 2016-11-06]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8867/sekce/narok>

OZP. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2011 [cit. 2016-10-06]. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/148>

PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: jak poznáme, o jaký podpis jde? In: *Lupa.cz* [online]. 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/eidas-a-elektronicke-podpisy-jak-pozname-o-jaky-podpis-jde/>

PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: je vyřešen problém 24 hodin? In: *Lupa.cz* [online]. 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/eidas-a-elektronicke-podpisy-je-vyresen-problem-24-hodin/#ic=serial-box&icc=text-title>

PETERKA, Jiří. EIDAS a elektronické podpisy: půjde ještě ověřovat jejich platnost? In: *Lupa.cz* [online]. 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/eidas-a-elektronicke-podpisy-pujde-jeste-overovat-jejich-platnost/>

PETERKA, Jiří. Unijní eIDAS přichází. O co přijdeme u elektronických podpisů? In: *Lupa.cz* [online]. 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/unijni-eidas-prichazi-o-co-prijdeme-u-elektronickych-podpisu/>

PRŮŠA, Jiří. Stane se mojeID národní elektronickou identitou? Nově se s ním přihlásíte ke službám Evropské komise. In: *Blog.nic.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://blog.nic.cz/2015/11/06/stane-se-mojeid-narodni-elektronickou-identitou-nove-se-s-nim-prihlasite-ke-sluzbam-evropske-komise/>

Sociální kalkulačka. *Integrovaný portál MPSV* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016 [cit. 2016-11-06]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc/poradce>

Sociální témata. *Integrovaný portál MPSV* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc>

Stanovisko ministerstva vnitra k aplikaci nařízení eIDAS a zákona o elektronickém podpisu po 1. 7. 2016. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016, s. 11 [cit. 2016-11-06]. Dostupné z: www.mvcr.cz

Stork - Stork at a Glance. In: *Stork* [online]. Brusel: Evropská Unie, 2010 [cit. 2016-11-06]. Dostupné z: https://www.eid-stork.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=186

Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě. In: *Evropská komise* [online]. Brusel: Evropská komise, 2015, s. 21 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC01192>

Strategický rámec rozvoje eGovernmentu 2014+: Posilování institucionální kapacity účinné veřejné správy - Integrace akcí pro zjednodušení a racionalizaci postupů ve veřejné správě. In: *Hospodářská komora České republiky* [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-07-06]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/8-14strategicky-ramec-rozvoje-verejne-spravy-ceske-republiky-2014-t-19-2-2014.aspx>

The Digital Economy & Society Index (DESI). In: *European Commission* [online]. Brusel: European Commission, 2016 [cit. 2016-07-05]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. In: . Praha: Parlament České republiky, 2016, ročník 2016, číslo 297.

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. In: . Praha: Parlament České republiky, 2000, ročník 2000, číslo 365. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-365>

Základní registry. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx>

Zdravotní postižení. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2016 [cit. 2016-10-08]. Dostupné z: <http://mpsv.cz/cs/8>

8 Přílohy

Příloha 1

EVROPA 2020 – HLAVNÍ CÍLE		
<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšit zaměstnanost u osob ve věku 20 až 64 let na 75 % (tj. cca o 6% více) - Investovat do vývoje a výzkumu 3 % HDP - Snížit emise skleníkových plynů, zvýšit energetickou účinnost a zvýšit podíl obnovitelných zdrojů oproti spotřebě (vše minimálně o 20 %) - Snížit počet obyvatel žijící na hranici chudoby - Zvýšit podíl terciárně vzdělaných obyvatel (navýšení cca o 9 %)		
Priorita 1 – Inteligentní růst	Priorita 2 – Udržitelný růst	Priorita 3 – Růst podporující začlenění
Inovace – financování výzkumu a inovací a zlepšení přístupu k financování	Klima, energie a mobilita	Zaměstnanost a dovednosti – usnadnění pracovní mobility, zvýšení účasti na trhu práce, vyrovnání nabídky a poptávky na trhu práce
Vzdělávání	Konkurenceschopnost	Boj proti chudobě
Digitální společnost – urychlení rozvoje vysokorychlostního internetu a využívání výhod jednotného digitálního trhu občany a podnikateli.		

Zdroj: *Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*. Brusel, 2010, s. 31.
Zpracování vlastní.

Příloha 2

Požadavky pro kvalifikované certifikáty pro elektronické podpisy

„Kvalifikované certifikáty pro elektronické podpisy obsahují:

- a) označení, alespoň ve formě vhodné pro automatické zpracování, že se certifikát vydává jako kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis;
- b) soubor dat jednoznačně identifikujících kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru, který vydává kvalifikované certifikáty, včetně alespoň členského státu, v němž je poskytovatel usazen, a
  - v případě PO: název a případné registrační číslo uvedené v úředních záznamech,
  - v případě FO: jméno osoby;

- c) alespoň jméno podepisující osoby nebo pseudonym. Je-li použit pseudonym, musí být tato skutečnost jasně vyznačena;
- d) data pro ověřování platnosti elektronických podpisů, která odpovídají datům pro vytváření elektronických podpisů;
- e) označení začátku a konce doby platnosti certifikátu;
- f) identifikační číslo certifikátu, které musí být jedinečné pro daného kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru;
- g) zaručený elektronický podpis nebo zaručenou elektronickou pečeť kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru, který certifikát vydává;
- h) údaj o místě, kde je bezplatně k dispozici certifikát, na němž je založen zaručený elektronický podpis a zaručená elektronická pečeť podle písmena g);
- i) údaj o umístění služeb, které lze využít k zjištění platnosti kvalifikovaného certifikátu;
- j) pokud jsou data pro vytváření elektronických podpisů spojená s daty pro ověřování platnosti elektronických podpisů obsažena v kvalifikovaném prostředí pro vytváření elektronických podpisů, příslušnou poznámku, alespoň ve formě vhodné pro automatické zpracování.“

Zdroj: Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, s. 111.

Příloha 3

Obrázek 5 Formulář - žádost o příspěvek na péči

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

OSÚ S 15
----

podací razítko

Žádost o příspěvek na péči

A. Žadatel:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Skutečný pobyt ⁵⁾ :	Obec:	Část obce: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec:	Část obce: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Rodinný stav ⁶⁾ :		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

B. Zástupce žadatele:

Vyplňte v případě, že žádost podává zástupce žadatele (zmoocněnec, rodič, opatrovník, poručník, jiná fyzická osoba, které byla nezletilá osoba rozhodnutím příslušného orgánu svěřena do péče).

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
Trvalý pobyt ⁷⁾ :	Obec:	Část obce: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec:	Část obce: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Rodinný stav ⁶⁾ :		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

1) Uveďte všechna jména osoby.

2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).

3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

4) Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.

5) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.

6) Do kolonky **Rodinný stav** запиšte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vdaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 - registrované partnerství.

7) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.

C. Právnícká osoba zastupující žadatele:

Vyplňte v případě, že žádost podává právnická osoba, která je zmocněncem, zástupcem pro řízení o dávce (zastupuje-li nezletilou osobu zařízení sociálních služeb) nebo opatrovníkem.

Název zařízení:	IČ:
Adresa zařízení: Obec:	Část obce: .....
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....
Telefon:	E-mail: Id datové schránky:

Osoba pověřená jednat jménem právnické osoby:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ⁸⁾ :
Funkce:	Pověření jednat od: . . 20 do: . . 20	Titul před: za:
Adresa pro doručování ⁹⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	

D. Informace pro poskytování příspěvku na péči v rámci EU:

Informace o žadateli:

Zaškrtněte jednu z uvedených variant.

- Žadatel je osobou, která je zdravotně pojištěná v jiném čl. státě EU nebo která pobírá důchod nebo dávky v nezaměstnanosti ze systému sociálního zabezpečení jiného čl. státu EU a nebo která vykonává výdělečnou činnost v jiném čl. státě EU
- není výše uvedenou osobou

Informace o rodičích žadatele mladšího 18 let:

Vyplňte pouze v případě, že žadatel je mladší 18 let. Zaškrtněte jednu z uvedených variant.

- Alespoň jeden z rodičů žadatele mladšího 18ti let je osobou, která je zdravotně pojištěná v jiném čl. státě EU nebo která pobírá důchod nebo dávky v nezaměstnanosti ze systému sociálního zabezpečení jiného čl. státu EU a nebo která vykonává výdělečnou činnost v jiném čl. státě EU
- Žádný z rodičů žadatele mladšího 18ti let není výše uvedenou osobou

E. Ošetřující lékaři žadatele:

Vyplňte údaje, které jsou vám o ošetřujícím lékaři známy.

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Titul před: za:
Název zařízení:		
Oddělení:		
Adresa: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Telefon:	E-mail: Id datové schránky:	
Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Titul před: za:
Název zařízení:		
Oddělení:		
Adresa: Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ:	
Telefon:	E-mail: Id datové schránky:	

8) Údaj je nepovinný. Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uveďte v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

9) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.

F. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹⁰⁾ :
-------------	------------	------------------------------------

na platební účet zahraničního peněžního ústavu v EU, EHP nebo Švýcarsku:

Příjemce	IBAN:	Měna:
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uvedte alespoň město a stát)		Stát: .....
Banka příjemce	BIC/SWIFT:	
	Název:	
	Adresa: Město:	
(uvedte alespoň město)		

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce: .....
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : ..... Č. orient.: ..... PSČ: .....

G. Prohlášení:

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly. Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby příslušné právnické osoby a fyzické osoby sdělily OSSZ, která bude posuzovat stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby, informace o zdravotním stavu.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o příspěvku na péči rozhoduje, do 8 dnů změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro trvání nároku na příspěvek na péči, jeho výši a výplatu a do 8 dnů změny poskytovatele sociálních služeb nebo osoby, která pomoc poskytuje.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

Poučení:

Příjemce příspěvku je povinen na vyžádání správního orgánu, který provádí kontrolu využívání příspěvku, prokázat, že byl příspěvek využit k zajištění pomoci, a to způsobem, který osvědčí využití příspěvku nebo dokladem o vyplacení příspěvku fyzickým nebo právnickým osobám, které poskytují pomoc při zvládnání základních životních potřeb, uvedeným v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášeným podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c), a to nejvýše 1 rok zpětně.

V	dne	.	.	20
---	-----	---	---	----

Podpis žadatele/zástupce

K žádosti prosím doložte

- pro všechny uvedené osoby **průkaz totožnosti**, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- **Oznámení o poskytovateli pomoci**

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

¹⁰⁾ Kolonku **Specifický symbol** vyplňte pouze v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 8899.

Příloha 4

Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb - formulář

Hlášení o přijetí klienta/klientky do zařízení sociálních služeb					Zavřít formulář
					
A. Základní identifikace					
Název zařízení sociálních služeb (ZSS)				Znak ZSS	
<input type="text"/>					
Ulice	Číslo domu (č. p./orient.)	Obec	PSČ	ID Datové schránky	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
B. Klient					
Příjmení	Jméno	Titul	Rodné číslo		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
Ulice	Číslo domu (č. p./orient.)	Obec	PSČ/Postcode	Stát	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
C. Hlášení					
Oznamujeme, že klient/ka byl/a do ZSS přijat/a dne <input type="text"/>					
D. Souhlas klienta se změnou způsobu výplaty jeho důchodu					
1. Změna způsobu výplaty z České pošty na hromadný výplatní seznam k 15. dni v měsíci					
Klient/klientka žádá, aby další výplata jeho/jejího důchodu dosud zařízená v hotovosti prostřednictvím České pošty byla změněna.					
Souhlasím s tím, aby další výplata mého důchodu byla zařízena ke splatnosti 15. dne v měsíci a realizována formou hromadného výplatního seznamu.					
2. Zrušení výplaty na účet a výplata na hromadný výplatní seznam k 15. dni v měsíci					
Byla-li výplata důchodu zařízena poukazem na účet, je nutný dále uvedený souhlas klienta/klientky se zrušením tohoto způsobu výplaty důchodu.					
Souhlasím se zrušením výplaty důchodu poukazem na účet a změnou výplatního termínu na 15. den v měsíci.					
E. Datum, podpis oprávněné osoby a razítko ZSS					
V	Dne				
<input type="text"/>	<input type="text"/>				
Uložit rozpracovaná data			Tisk		

HPKZSS v1.05

Zdroj: ePortál. Dostupné z: <https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-hpkzss>.